

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ
2002-03

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

**ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ**

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2002-2003

Οκτώβρης 2004

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος	4
-----------------	---

Μέρος Πρώτο – Το Γραφείο Της Επιτρόπου

1.1.	Ο Νόμος	6
1.2.	Η Επίτροπος	7
1.3.	Αρμοδιότητες της Επιτρόπου	7
1.4.	Το Γραφείο της Επιτρόπου	8

Μέρος Δεύτερο - Βασικές Δραστηριότητες του Γραφείου

2.1.	Γνωστοποιήσεις	9
2.2.	Ενημερωτικά Σεμινάρια, Εργαστήρια, Ομιλίες	11
2.2.1	Σεμινάρια	
2.2.2	Εργαστήρια	
2.2.3	Ομιλίες	
2.3.	Παράπονα	15
2.4.	Έλεγχοι	20
2.5.	Καθοδήγηση, Γνωμοδοτήσεις, Πληροφόρηση , Επικοινωνία	22
2.5.1	Καθοδήγηση/ Γνωμοδοτήσεις	
2.5.2	Πληροφόρηση / Επικοινωνία	
2.6	Νομοθετικές Ρυθμίσεις	25
2.7.	Διεθνείς Δραστηριότητες	25
2.7.1	Ευρωπαϊκή Ένωση	
2.7.2	Συμβούλιο της Ευρώπης	
2.7.3	Άλλα Διεθνή Συνέδρια	

Μέρος Τρίτο – Twinning Light Project	33
---	----

Μέρος Τέταρτο – Μελλοντικοί Στόχοι	36
---	----

Σημείωση: Σ' αυτή την έκδοση της Ετήσιας Έκθεσης για την ιστοσελίδα δεν περιλαμβάνονται τα Παραρτήματα τα οποία αποτελούνται από τον Νόμο και τους κανονισμούς, αφού υπάρχουν ήδη στην ιστοσελίδα.

Πρόλογος

Το δικαίωμα προστασίας των προσωπικών δεδομένων, που αποτελεί μέρος του ευρύτερου συνταγματικά κατοχυρωμένου δικαιώματος της ιδιωτικής ζωής, αναγνωρίστηκε πρώτα σε διεθνές επίπεδο με την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία του Ατόμου από την Αυτοματοποιημένη Επεξεργασία Προσωπικών Δεδομένων. Στη συνέχεια, με την Οδηγία 95/46/ΕΚ της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, διευκρινίστηκαν και επεκτάθηκαν οι αρχές που διέπουν τη νομιμότητα κάθε επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων.

Η Κυπριακή Δημοκρατία κύρωσε τη Σύμβαση και εναρμονίστηκε με την Οδηγία το Νοέμβριο του 2001.

Στη σημερινή εποχή, όπου η ολοένα αναπτυσσόμενη με ταχύτατους ρυθμούς επιστήμη της πληροφορικής παρουσιάζει νέες προκλήσεις και δυνατότητες, είναι απαραίτητο όπως τα συστήματα επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων σέβονται την ιδιωτική ζωή, τις θεμελιώδεις ελευθερίες και δικαιώματα των πολιτών, συμβάλλουν στην κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη και λειτουργούν με βάση τις καθιερωμένες αρχές προστασίας των προσωπικών δεδομένων.

Η νομιμότητα της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων εξαρτάται στις πλείστες περιπτώσεις από την ύπαρξη μιας ισορροπίας μεταξύ του σεβασμού των δικαιωμάτων και ελευθεριών του ατόμου και του δικαιώματος των δημοσίων αρχών και άλλων Οργανισμών και προσώπων να συλλέγουν και επεξεργάζονται προσωπικά δεδομένα για την απρόσκοπτη διεξαγωγή των νομίμων δραστηριοτήτων τους, με το δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής ζωής να υπερτερεί.

Αρμοδιότητα της Επιτροπής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα είναι η εποπτεία της εφαρμογής της νομοθεσίας και της τήρησης των αρχών για την προστασία των προσωπικών δεδομένων.

Το θέμα αυτό παίρνει ιδιαίτερα σοβαρές διαστάσεις ύστερα από τις τρομοκρατικές επιθέσεις του Σεπτεμβρίου 2001 και τις συνεχείς προσπάθειες για πάταξη της τρομοκρατίας, όπου η ανάγκη για την εξασφάλιση όσο το δυνατό περισσότερων πληροφοριών καθίσταται επιτακτική. Αυτό όμως δεν πρέπει να γίνεται σε βάρος του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών του ατόμου.

Αξίζει να σημειωθεί ότι στο άρθρο 8 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων που θα αποτελέσει μέρος του Συντάγματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα περιλαμβάνεται ως χωριστό, αυτόνομο δικαίωμα, το οποίο προβλέπει επίσης την ύπαρξη ανεξάρτητης αρχής, η οποία θα ελέγχει τους κανόνες και τις προϋποθέσεις για νόμιμη επεξεργασία που προβλέπονται από το Νόμο.

Όλα τα Κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν θεσπίσει νομοθεσία που ρυθμίζει κατά ισοδύναμο τρόπο το θέμα της προστασίας των προσωπικών δεδομένων και επιτρέπει την ελεύθερη ανταλλαγή και κυκλοφορία τους μεταξύ των Κρατών-μελών, συμβάλλοντας στην εξασφάλιση της λειτουργίας της ελεύθερης αγοράς, καθώς και στη σύσταση και λειτουργία βάσεων δεδομένων.

Έχοντας ως στόχο μου αυτούς τους βασικούς άξονες, οι προσπάθειες και ενέργειες του Γραφείου μου αποσκοπούν στη δημιουργία συνείδησης για τη προστασία των προσωπικών δεδομένων και στην τήρηση των αρχών νόμιμης επεξεργασίας τους, καθώς και στην ενημέρωση των πολιτών για τα δικαιώματά τους και τον τρόπο διεκδίκησης τους.

Γούλλα Φράγκου,
Επίτροπος Προστασίας
Δεδομένων Προσωπικού
Χαρακτήρα

Μέρος Πρώτο

Το Γραφείο της Επιτροπής

Η παρούσα Έκθεση είναι η πρώτη Έκθεση που υποβάλλεται από την Επιτροπή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και αναφέρεται στην περίοδο από την 1^η Μαΐου 2002 (ημερομηνία ανάληψης των καθηκόντων της Επιτροπής) μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2003. Υποβάλλεται στον Υπουργό Εσωτερικών με βάση το άρθρο 23(ια) του περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Προστασία του Ατόμου) Νόμου του 2001 138(I)/2001.

Ο Νόμος τέθηκε σε ισχύ την 23^η Νοεμβρίου 2001. Την ίδια ημερομηνία δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας και ο περί της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προστασία του Ατόμου από την Αυτοματοποιημένη Επεξεργασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Κυρωτικός) Νόμος (28(III)/2001), ο οποίος κυρώνει την αντίστοιχη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης.

1.1 Ο Νόμος

Ο Νόμος ψηφίστηκε στα πλαίσια εναρμόνισης με το Κοινοτικό Κεκτημένο και συγκεκριμένα με την Οδηγία 95/46/EK για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών.

Ο Νόμος στοχεύει στην προστασία και το σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων και της ιδιωτικής ζωής των φυσικών προσώπων και στην ελεύθερη κυκλοφορία τους σε όλα τα Κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο Νόμος έχει διπλό χαρακτήρα. Κατοχυρώνει τα δικαιώματα των ατόμων (υποκείμενα των δεδομένων) όσον αφορά την επεξεργασία των προσωπικών τους δεδομένων, ενώ ταυτόχρονα θέτει συγκεκριμένες υποχρεώσεις σε όσους χειρίζονται προσωπικές πληροφορίες (υπεύθυνους επεξεργασίας).

Στην πράξη ο Νόμος –

- Δίνει στο πολίτη ορισμένα δικαιώματα σχετικά με πληροφορίες που τηρούνται σε διάφορα αρχεία, αναφορικά με το άτομό του. Ο πολίτης έχει το δικαίωμα να γνωρίζει ποια προσωπικά του δεδομένα τυγχάνουν επεξεργασίας και για ποιο σκοπό.
- Καθορίζει τις αρχές που πρέπει να εφαρμόζουν οι υπεύθυνοι επεξεργασίας, όχι μόνο για τη μέγιστη προστασία των προσωπικών δεδομένων του ατόμου, αλλά και για τη καλύτερη λειτουργία των αρχείων που διατηρούν και που περιλαμβάνουν προσωπικά δεδομένα.
- Εφαρμόζεται στον δημόσιο, στον ευρύτερο δημόσιο (νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου) και στον ιδιωτικό τομέα.
- Εφαρμόζεται για αυτοματοποιημένα, μερικώς αυτοματοποιημένα και υπό ορισμένες προϋποθέσεις, μη αυτοματοποιημένα συστήματα επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων, εφόσον η επεξεργασία γίνεται από πρόσωπο που είναι εγκατεστημένο στη Δημοκρατία.

- Προβλέπει για την ελεύθερη κυκλοφορία των προσωπικών δεδομένων μεταξύ των χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (μετά την ένταξη της Κύπρου στην Ε.Ε.)

1.2 Η Επίτροπος

Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με ημερομηνία 17 Ιανουαρίου 2002 η κα Γούλλα Φράγκου, πρώην Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, διορίστηκε Επίτροπος Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα για περίοδο τεσσάρων χρόνων από τη 1^η Μαρτίου 2002.

Η Επίτροπος Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα είναι Ανεξάρτητη Διοικητική Αρχή επιφορτισμένη με την εποπτεία της εφαρμογής του Νόμου 138(Ι) του 2001 και άλλων ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Η Επίτροπος ασκεί τις αρμοδιότητες που της ανατίθενται από τον προαναφερθέντα ή οποιοδήποτε άλλο Νόμο.

Η Επίτροπος εκπροσωπεί την Κυπριακή Δημοκρατία στα αρμόδια όργανα και Επιτροπές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του Συμβουλίου της Ευρώπης, καθώς και άλλων διεθνών Οργανισμών.

1.3 Οι Αρμοδιότητες της Επιτρόπου

Οι αρμοδιότητες της Επιτρόπου, βάσει του Νόμου, περιλαμβάνουν -

- Την έκδοση οδηγιών, κανόνων, συστάσεων και κωδίκων δεοντολογίας για την προστασία του ατόμου, τη λειτουργία επαγγελματικών σωματείων και τη σωστή διαχείριση των δεδομένων από τους υπεύθυνους επεξεργασίας.
- Τη χορήγηση των αδειών που προβλέπονται από το Νόμο.
- Τη διεξαγωγή διοικητικών ελέγχων, είτε αυτεπάγγελτα είτε ύστερα από καταγγελία.
- Την εξέταση παραπόνων σχετικά με την εφαρμογή του Νόμου.
- Την επιβολή κυρώσεων για παραβάσεις του Νόμου, περιλαμβανομένης της επιβολής χρηματικής ποινής μέχρι £5,000.
- Την τήρηση των Μητρώων που προβλέπει ο Νόμος.
- Τη συνεργασία με αντίστοιχες Αρχές άλλων Κρατών Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Συμβουλίου της Ευρώπης, σε ζητήματα σχετικά με την άσκηση των αρμοδιοτήτων της.

Η Επίτροπος μετέχει ως παρατηρητής (μέχρι την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση) στην Επιτροπή Εργασίας του Άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46, η οποία είναι ένα ανεξάρτητο Συμβουλευτικό Σώμα για την Προστασία των Δεδομένων και της ιδιωτικής ζωής που αποτελείται από τις Αρχές ελέγχου των Κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Μετέχει επίσης στις Κοινές Εποπτικές Αρχές για την Προστασία των Προσωπικών Δεδομένων που προβλέπονται στη Σύμβαση Schengen και Europol και για τα Τελωνεία.

1.4 Το Γραφείο της Επιτρόπου

Κατά την εκτέλεση του έργου της, η Επίτροπος έχει Γραφείο που βρίσκεται στην οδό Θεμιστοκλή Δέρβη, αριθμός 40, στη Λευκωσία, το οποίο στελεχώνεται με δημόσιους υπαλλήλους.

Κατά την έναρξη της λειτουργίας του Γραφείου της Επιτρόπου τοποθετήθηκαν σε αυτό δύο διοικητικοί λειτουργοί και ένας λειτουργός πληροφορικής, καθώς και ένας γραμματειακός λειτουργός και δύο βοηθοί γραμματειακοί λειτουργοί. Μέσα στο 2003 τοποθετήθηκαν στο Γραφείο ακόμα δύο διοικητικοί λειτουργοί και ένας βοηθός γραμματειακός λειτουργός.

Να αναφέρω ότι όλοι οι λειτουργοί του Γραφείου μου, εκτός του γραμματειακού λειτουργού, είναι έκτακτοι δημόσιοι υπάλληλοι.

Έχοντας υπόψη το φάσμα των αρμοδιοτήτων της Επιτρόπου και το γεγονός ότι ο Νόμος εφαρμόζεται τόσο στον ιδιωτικό, όσο και στον δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα, υπάρχει πιεστική ανάγκη για την ενδυνάμωση του Γραφείου με πρόσθετο, μόνιμο προσωπικό. Δεδομένου ότι δεν υπάρχει στο Νόμο πρόνοια για διορισμό Βοηθού Επιτρόπου, είναι πιστεύω απαραίτητος ο διορισμός ανώτερου λειτουργού ο οποίος να «αντικαθιστά» την Επίτροπο κατά την απουσία της και να επιλαμβάνεται διοικητικών και λειτουργικών θεμάτων του Γραφείου. Πρόσθετα κρίνεται αναγκαία η τοποθέτηση/διορισμός τουλάχιστον ενός ακόμα λειτουργού πληροφορικής, γιατί ο Νόμος κατά κύριο λόγο ρυθμίζει την αυτοματοποιημένη επεξεργασία δηλαδή εκείνη που γίνεται με ηλεκτρονικούς υπολογιστές.

Ελπίζω ότι τα προβλήματα αυτά θα επιλυθούν σύντομα για να μπορέσει το Γραφείο μου να αναπτύξει και να ασκήσει αποτελεσματικά όλες τις αρμοδιότητες του, συμβάλλοντας έτσι στην προστασία της ιδιωτικής ζωής των πολιτών.

Μέρος Δεύτερο

Βασικές Δραστηριότητες του Γραφείου

2.1 Γνωστοποιήσεις

Σύμφωνα με το άρθρο 7 του Νόμου, κάθε πρόσωπο, φυσικό ή νομικό που συλλέγει και επεξεργάζεται προσωπικά δεδομένα με αυτοματοποιημένα μέσα υποχρεούται να γνωστοποιήσει εγγράφως στην Επίτροπο, τη σύσταση και λειτουργία αρχείου ή την έναρξη επεξεργασίας.

Από την υποχρέωση υποβολής Γνωστοποίησης εξαιρούνται ορισμένες περιπτώσεις που εκτίθενται στο άρθρο 7 του Νόμου.

Η Γνωστοποίηση πρέπει να περιλαμβάνει πληροφορίες ως προς -

- Την περιγραφή του σκοπού της επεξεργασίας,
- Την περιγραφή των κατηγοριών των υποκειμένων των δεδομένων,
- Τις κατηγορίες των δεδομένων που υφίστανται επεξεργασία,
- Το χρονικό διάστημα της επεξεργασίας,
- Τους αποδέκτες στους οποίους ανακοινώνονται τα δεδομένα.

Η υποβολή Γνωστοποίησης αποσκοπεί στη διαφάνεια, δεδομένου ότι όλες οι Γνωστοποιήσεις που υποβάλλονται στο Γραφείο μου καταχωρούνται σε Μητρώο που τηρείται με βάση το Νόμο και είναι προσβάσιμο στο κοινό, και στη συλλογή πληροφοριών για τον τρόπο εκτέλεσης της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων.

Αποτελεί επίσης τη βάση πάνω στην οποία διεξάγεται ο έλεγχος της νομιμότητας της επεξεργασίας.

Για την ετοιμασία των Γνωστοποιήσεων το Γραφείο μου πρόσφερε καθοδήγηση και συμβουλές.

Από την έναρξη της λειτουργίας του μέχρι το τέλος του 2003, το Γραφείο μου έχει λάβει 1370 Γνωστοποιήσεις για λειτουργία αρχείων/ εκτέλεση επεξεργασίας από το Δημόσιο Τομέα, από Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου και από τον Ιδιωτικό Τομέα ως ακολούθως:

ΑΡΙΘΜΟΣ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΥΠΟΒΛΗΘΗΚΑΝ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ

Κατηγορία	Αριθμός Τμημάτων/ Οργανισμών	Αριθμός Γνωστοποιήσεων
Δημόσιος Τομέας	53	220
Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου	129	605
Ιδιωτικός Τομέας	439	545
Σύνολο	621	1370

Ο μεγάλος αριθμός Γνωστοποιήσεων στα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου οφείλεται στο μεγάλο αριθμό Κοινοτήτων που περιλαμβάνει η κατηγορία αυτή.

Η σχηματική παράσταση των παραπάνω στοιχείων δίνεται στο σχεδιάγραμμα που ακολουθεί:

Ο αριθμός των γνωστοποιήσεων στον Ιδιωτικό Τομέα διαχωρίζεται στις πιο κάτω κατηγορίες:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

Κατηγορία	Αριθμός Οργανισμών
Γενικές Κατηγορίες	16
Πιστωτικές Τράπεζες	9
Ασφαλιστικές Εταιρείες	12
Ελεγκτικές Εταιρείες	2
Χρηματοπιστωτικές/ Επενδυτικές Εταιρείες	20
Σύνδεσμοι	2
Κολέγια	7
Διαφημιστικά Γραφεία	3
Συνεργατικές Εταιρείες	361
Εταιρείες Πώλησης Πληροφοριών	1
Τουριστικά Γραφεία	1
Τράπεζες Ιατρικών Δεδομένων	5
Σύνολο	436

Με βάση το άρθρο 24(1)(α) το Γραφείο μου τηρεί Μητρώο Αρχείων και Επεξεργασιών στο οποίο περιλαμβάνονται τα αρχεία και οι επεξεργασίες που έχουν γνωστοποιηθεί, το οποίο είναι προσβάσιμο στο κοινό.

Από τον έλεγχο των Γνωστοποιήσεων που υποβλήθηκαν παρατηρήθηκε ότι -

- Πολλές από τις Γνωστοποιήσεις που υποβλήθηκαν παρουσίαζαν ελλείψεις στοιχείων σε σχέση με τις απαιτήσεις του Νόμου.
- Για σχεδόν όλες τις Γνωστοποιήσεις που κατατέθηκαν, το Γραφείο μου αναγκάστηκε να στείλει επιστολές για διευκρινίσεις ή διορθώσεις λόγω παρερμηνειών της διαδικασίας υποβολής και του τρόπου συμπλήρωσης του σχετικού εντύπου.

Μεγάλο μέρος της υπό αναφορά περιόδου αναλώθηκε στη διόρθωση και αναδιατύπωση των Γνωστοποιήσεων, ώστε αυτές να παρέχουν τις σωστές πληροφορίες και να ανταποκρίνονται στις πραγματικές λειτουργίες των Αρχείων και επεξεργασιών.

Μετά από έρευνα που διεξήγαγαν λειτουργοί του Γραφείου μου, εντοπίστηκε αριθμός δημοσίων υπηρεσιών και νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που δεν έχουν ακόμα υποβάλει την προβλεπόμενη Γνωστοποίηση, παρά το γεγονός ότι η προθεσμία έχει λήξει προ πολλού. Στο μέτρο που αυτό είναι δυνατό και έχοντας υπόψη τον πολύ μικρό αριθμό του προσωπικού του Γραφείου και των άλλων αρμοδιοτήτων μου, καταβάλλεται μια συνεχής προσπάθεια επικοινωνίας με τα αρμόδια πρόσωπα με στόχο τη συμμόρφωσή τους.

Ο εντοπισμός των υπεύθυνων επεξεργασίας, στον ιδιωτικό τομέα, οι οποίοι παρέλειψαν να υποβάλουν Γνωστοποίηση, είναι σχεδόν αδύνατος και συμβαίνει εντελώς τυχαία και συμπτωματικά. Για το σκοπό αυτό έχουν σταλεί επιστολές σε οργανωμένα σύνολα π.χ. στο σύνδεσμο ταξιδιωτικών πρακτόρων, σε φοιτητικές και συνδικαλιστικές οργανώσεις, σε επαγγελματικούς συνδέσμους κλπ.

Το πρόβλημα αυτό αντιμετωπίζουν και πλείστες άλλες Αρχές Προστασίας Δεδομένων Κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, παρά το γεγονός ότι λειτουργούν εδώ και πολλά χρόνια, καταβάλλουν δε συνεχώς προσπάθειες για επίτευξη πληρέστερης ενημέρωσης και συμμόρφωσης με το Νόμο.

Ένας από τους μελλοντικούς μου στόχους είναι η συστηματική προσπάθεια εντοπισμού τόσο δημοσίων υπηρεσιών όσο και ιδιωτικών οργανισμών που δεν έχουν συμμορφωθεί με την υποχρέωση για υποβολή Γνωστοποίησης, ώστε να είμαστε σε θέση να έχουμε μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα για την κατάσταση που επικρατεί σχετικά με την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων.

2.2 Ενημερωτικά Σεμινάρια, Εργαστήρια, Ομιλίες

2.2.1 Σεμινάρια

Μέσα στα πλαίσια των προσπαθειών μου για ενημέρωση του κοινού και με τη βοήθεια των εμπειρογνομόνων του Twinning Light Project, το Γραφείο μου έχει οργανώσει το 2003 δύο ενημερωτικά σεμινάρια και ένα εργαστήριο που απευθύνονταν κατά κύριο λόγο, στους υπεύθυνους επεξεργασίας, τα πρόσωπα δηλαδή που είναι υπεύθυνα για τη λειτουργία των αρχείων ή την εκτέλεση της επεξεργασίας.

Αυτό έγινε γιατί στα πρώτα στάδια εφαρμογής του Νόμου κρίθηκε αναγκαίο όπως παρασχεθεί κάθε βοήθεια και καθοδήγηση στα πρόσωπα τα οποία είχαν συγκεκριμένες υποχρεώσεις και καθήκοντα με βάση το Νόμο, ώστε στη συνέχεια αυτά να είναι σε θέση να ανταποκριθούν και να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους.

Σκοπός των σεμιναρίων ήταν η πληροφόρηση και ενημέρωση όλων όσων συλλέγουν/επεξεργάζονται προσωπικά δεδομένα, τόσο στο δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα, για τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από το Νόμο και τις ενέργειες που πρέπει να ακολουθήσουν για συμμόρφωση.

Επιδείχθηκε μεγάλο ενδιαφέρον από τους υπεύθυνους επεξεργασίας για παρακολούθηση των Σεμιναρίων. Συνολικά τα Σεμινάρια παρακολούθησαν 412 άτομα, μεταξύ αυτών η Γενικός Ελεγκτής, η Επίτροπος Νομοθεσίας, Γενικοί Διευθυντές Υπουργείων, εκπρόσωπος της Αντιπροσωπίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στη Κύπρο και των πρεσβειών της Ιρλανδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου κ.α.

Συντονιστής και στα δύο Σεμινάρια ήταν ο βοηθός Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, κ. Πέτρος Κληρίδης.

Το πρώτο Σεμινάριο πραγματοποιήθηκε στις 8 Οκτωβρίου 2003 και είχε ως θέμα: «Προστασία των Προσωπικών Δεδομένων: από τη θεωρία στην πράξη». Ομιλητές ήταν ο Επίτροπος Προστασίας Δεδομένων της Ιρλανδίας, κ. Joe Meade και η Επίτροπος.

Οι κατηγορίες ανά τομέα, των προσώπων που παρακολούθησαν το πρώτο Σεμινάριο παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα. Όπως φαίνεται και στον σχετικό πίνακα, υπήρχε ίση συμμετοχή από τον δημόσιο τομέα, τον ιδιωτικό τομέα και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου.

ΔΗΜΟΣΙΟΣ	ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ			ΙΔΙΩΤΙΚΟΣ			
	Υπουργεία & Ανεξάρτητες Κυβ. Υπηρεσίες	Δήμοι & Κοινοτικά Συμβούλια	Ημικρατικοί, Κεντ. Τράπεζα, ΧΑΚ	Ιδρύματα, Επιτροπές, Άλλοι	Τράπεζες & Ασφαλιστικές εταιρίες	Σ.Π.Ε. & Σ.Τ.	Εμπορικές Εταιρίες
34%	8%	13%	9%	12%	11%	8%	5%
34%	30%			36%			

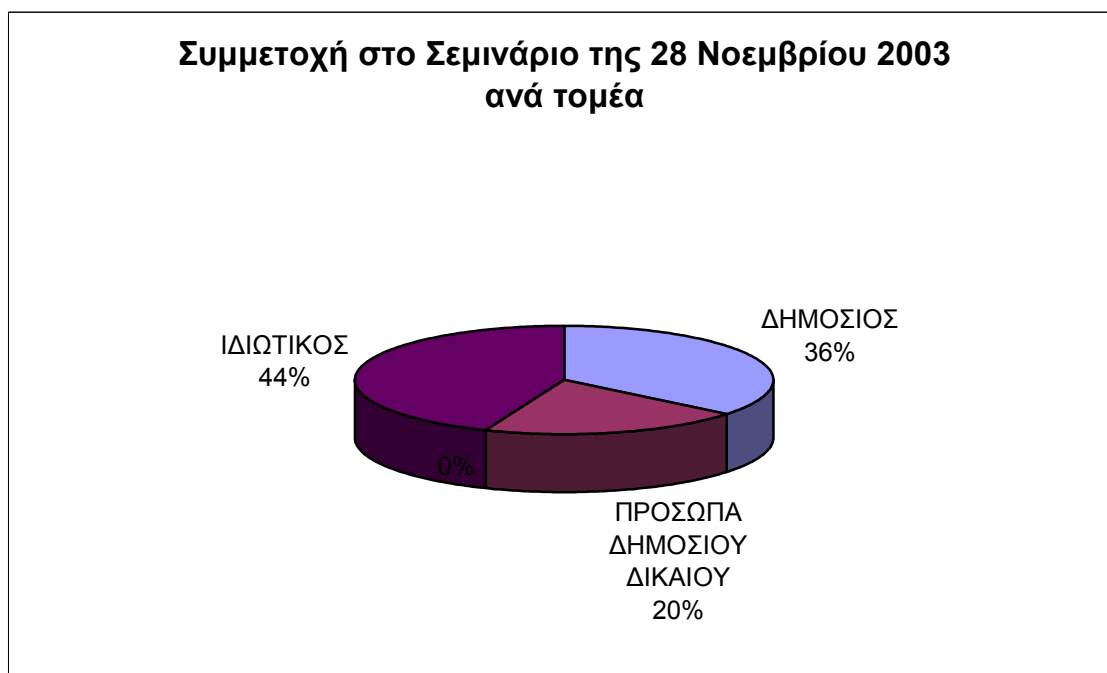
Λόγω του μεγάλου ενδιαφέροντος που επιδείχθηκε για το πρώτο Σεμινάριο και για να μπορέσουν να το παρακολουθήσουν κατά το δυνατόν όλα τα πρόσωπα/ οργανισμοί που είχαν εκδηλώσει ενδιαφέρον, οργανώθηκε και δεύτερο Σεμινάριο στις 28 Νοεμβρίου 2003.

Ομιλητές σ' αυτό το Σεμινάριο ήταν ο κ. Νίκος Αλιβιζάτος, καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και τέως μέλος της Αρχής Προστασίας Δεδομένων της Ελλάδας και η Επίτροπος.

Οι κατηγορίες των προσώπων που παρακολούθησαν το δεύτερο Σεμινάριο παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα.

Κατηγορίες	Ποσοστό Συμμετοχής
Υπουργεία και Ανεξάρτητες Κυβερν. Υπηρεσίες	36%
Δήμοι και Κοινοτικά Συμβούλια	4%
Ημικρατικοί Οργ., Κεντρική Τράπεζα και ΧΑΚ	8%
Αρχές, Συμβούλια, Οργανισμοί, Ομοσπονδίες και Κέντρα	9%
Τράπεζες, Πιστωτικοί Οργ. και Ασφαλιστικές Εταιρίες	18%
Συνεργατικές Πιστωτικές Εταιρίες (ΣΠΕ) και Ταμειυτήρια	9%
Χρηματοιστηριακές Εταιρίες	3%
Εμπορικές Εταιρίες	8%
Κλινικές και Φαρμακευτικές Εταιρίες	2%
Δικηγόροι, Κολέγια και Άλλοι	3%

Συνοπτικά, η σχηματική απεικόνιση των συμμετεχόντων ανά τομέα δίνεται στο ακόλουθο σχεδιάγραμμα.

2.2.2 Εργαστήρια

Σε συνεργασία με το Συμβούλιο της Ευρώπης οργανώθηκε, στις αρχές Δεκεμβρίου του 2003, ένα διήμερο Εργαστήρι για την επιμόρφωση δημοσίων λειτουργών σε θέματα που αφορούσαν την προστασία προσωπικών δεδομένων.

Το Εργαστήρι απευθυνόταν σε λειτουργούς που είναι υπεύθυνοι για τη λειτουργία αρχείων με προσωπικά δεδομένα ή που ασχολούνται με την επεξεργασία προσωπικών

δεδομένων, και οι οποίοι συχνά αντιμετωπίζουν ερωτήματα που σχετίζονται με την προστασία των προσωπικών δεδομένων και την εφαρμογή του Νόμου.

Στο Εργαστήρι έλαβαν μέρος συνολικά 27 λειτουργοί οι οποίοι προέρχονταν από το Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης, το Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων/ Κοινωνικής Ευημερίας και Εργασίας, το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων, το Τμήμα Οδικών Μεταφορών και το Τμήμα Τελωνείων.

Τα θέματα που κάλυψε το Εργαστήρι αφορούσαν -

- Εκπλήρωση των υποχρεώσεων που επιβάλλονται από το Νόμο,
- Μείωση τυχαιών κοινοποιήσεων προσωπικών δεδομένων,
- Διαδικασίες για το χειρισμό αιτημάτων από πολίτες,
- Λήψη/ χρήση προσωπικών δεδομένων από άλλα αρχεία.

Ομιλητές/ Εμπειρογνώμονες στο Εργαστήρι ήταν -

- Η κυρία Γούλλα Φράγκου – Επίτροπος Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα,
- Η κυρία Sophie Meudal-Leenders – Υπεύθυνη του Τμήματος Προστασίας Δεδομένων στο Τμήμα Δημοσίου Δικαίου, Γενική Διεύθυνση Νομικών Υποθέσεων του Συμβουλίου της Ευρώπης,
- Ο κύριος Graham Sutton – Σύμβουλος Πολιτικής του Τμήματος Δικαιωμάτων Πληροφόρησης στο Ηνωμένο Βασίλειο,
- Ο κύριος Karel Neuwirt – Πρόεδρος του Γραφείου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα της Τσεχίας,
- Η κυρία Νόνη Αβραάμ – Λειτουργός στο Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα,
- Ο κύριος Luis Silveira – Επίτροπος Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα της Πορτογαλίας.
- Και ο κύριος Peter van der Horst – Σύμβουλος Πολιτικής στην Υπηρεσία Μετανάστευσης και Πολιτογράφησης Αλλοδαπών στο Υπουργείο Δικαιοσύνης της Ολλανδίας.

Το Εργαστήρι αυτό, που ήταν το πρώτο που οργάνωσε το Γραφείο μου, αποδείχθηκε πολύ εποικοδομητικό και από τις ερωτήσεις που υποβλήθηκαν από τους συμμετέχοντες φάνηκε ότι υπήρξε κατανόηση των θεμάτων και ικανοποιητική ανταπόκριση.

Κατά τη διάρκεια του Εργαστηρίου ζητήθηκε από τους συμμετέχοντες να συμπληρώσουν ένα ερωτηματολόγιο, το οποίο στόχο είχε να μας δώσει πληροφορίες για τα μέτρα που είχαν πάρει μέχρι τότε οι υπηρεσίες ή τα τμήματα που εκπροσωπούσαν για συμμόρφωση με το Νόμο.

Παρόλο που η ανταπόκριση δεν ήταν η αναμενόμενη και οι πλείστες απαντήσεις δεν ήταν ικανοποιητικές, έχουμε διαπιστώσει τα πιο κάτω:

1. Στις υπηρεσίες/ τμήματα που ερωτήθηκαν, ο μέσος όρος του προσωπικού που ασχολείται με επεξεργασία προσωπικών δεδομένων είναι 70%.
2. Όλες οι υπηρεσίες/ τμήματα έχουν ενημερώσει το προσωπικό αυτό για την ύπαρξη του Νόμου περί προστασίας δεδομένων και ότι τα καθήκοντα τους που αφορούν την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με το Νόμο.

3. Από αυτό το προσωπικό, μόνο το 60% γνωρίζει τι δικαιούται να πράξει με τα προσωπικά δεδομένα και για το δικαίωμα πρόσβασης των υποκειμένων των δεδομένων.
4. Το 60% των υπηρεσιών/ τμημάτων έχουν κάνει γραπτή ενημέρωση στο προσωπικό για τα πιο πάνω. Οι υπόλοιποι έχουν κάνει μόνο προφορική ενημέρωση.
5. 80% των υπηρεσιών/ τμημάτων δήλωσαν ότι έχουν ορίσει «Λειτουργό Προστασίας Δεδομένων» αλλά μόνο οι μισές από αυτές ενημέρωσαν το προσωπικό τους για το ορισμό και τις ευθύνες του ατόμου αυτού.
6. Σε όλες τις υπηρεσίες/ τμήματα όπου ορίστηκε «Λειτουργός Προστασίας Δεδομένων» οι ευθύνες του είναι -
 - Να δίνει συμβουλές
 - Να εκπαιδεύει το προσωπικό
 - Να έρχεται σε επαφή με την Επίτροπο
 - Να απαντά σε μεμονωμένα αιτήματα
7. Όλες οι υπηρεσίες/ τμήματα δήλωσαν ότι παίρνουν πληροφορίες από άλλα αρχεία και ότι δίνουν πληροφορίες σε άλλες υπηρεσίες/ τμήματα.

Παρόλο που οι περισσότερες υπηρεσίες/ τμήματα που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο μας δηλώνουν ότι έχουν δώσει οδηγίες στο προσωπικό για θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων και ότι έχουν σχεδόν όλες ορίσει «Λειτουργό Προστασίας Δεδομένων», από τους ελέγχους που έχουμε διενεργήσει κατά καιρούς σε διάφορες υπηρεσίες και από τα ερωτήματα/ απορίες που λαμβάνομε αρκετά συχνά, διαπιστώσαμε ότι όλες οι υπηρεσίες/ τμήματα χρειάζονται να καταβάλουν ακόμη πολλές προσπάθειες για πλήρη συμμόρφωση με το Νόμο.

Σκοπός μας είναι να οργανώσουμε και άλλα Εργαστήρια παρόμοιου τύπου στο προσεχές μέλλον, τόσο για τους υπεύθυνους επεξεργασίας στο Δημόσιο αλλά και στον Ιδιωτικό Τομέα και σε Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου.

2.2.3 Ομιλίες

Κατά τη διάρκεια του 2003, με στόχο την ενημέρωση του κοινού για το Νόμο και τα δικαιώματα που δίνει στους πολίτες, παρουσιάστηκα σε τηλεοπτικά και ραδιοφωνικά προγράμματα, έκαμα ομιλίες στο Σύνδεσμο Ασφαλιστικών Εταιρειών, σε Δήμους και Τράπεζες, στην Αστυνομική Ακαδημία και συμμετείχα σε Σεμινάρια που οργάνωσε η Εταιρεία Νομικών ΘΕΜΙΣ στη Λεμεσό και ο Όμιλος Προβληματισμού για τον Εκσυγχρονισμό της Κοινωνίας μας (ΟΠΕΚ) στη Λευκωσία.

2.3 Παράπονα

Μία από τις βασικές αρμοδιότητες μου είναι η εξέταση παραπόνων σχετικά με την εφαρμογή του Νόμου ύστερα από γραπτή καταγγελία που υποβάλλεται στο Γραφείο μου.

Κατά την περίοδο 2002 – 2003 υποβλήθηκαν και εξετάστηκαν τριάντα παράπονα.

Ο σχετικά μικρός αριθμός των παραπόνων που υποβλήθηκαν οφείλεται πιστεύω στην άγνοια που αρχικά υπήρχε αναφορικά με την ύπαρξη, το ρόλο και τις αρμοδιότητες της Επιτροπής Προστασίας Δεδομένων και τη λειτουργία του Γραφείου. Πολλοί

παραπονούμενοι υπέβαλαν καταγγελίες/ παράπονα που αφορούσαν την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων σε άλλες Αρχές/ Συνδέσμους, όπως την Επιτροπή Διοικήσεως, το Σύνδεσμο Καταναλωτών κ.α. οι οποίοι όμως στη συνέχεια τα διαβίβαζαν στο Γραφείο μου για εξέτασή τους λόγω αρμοδιότητας.

Ελπίζω ότι με συστηματική ενημέρωση θα φέρουμε σε γνώση του πολίτη τα δικαιώματα που του προσφέρει ο Νόμος και τον τρόπο διεκδίκησής τους, ώστε να δημιουργηθεί συνείδηση προστασίας προσωπικών δεδομένων σε κάθε ένα από εμάς γιατί η ενεργή συμμετοχή του πολίτη είναι απαραίτητη για την επιτυχή λειτουργία του θεσμού.

Αριθμητική και στατιστική ανάλυση των παραπόνων

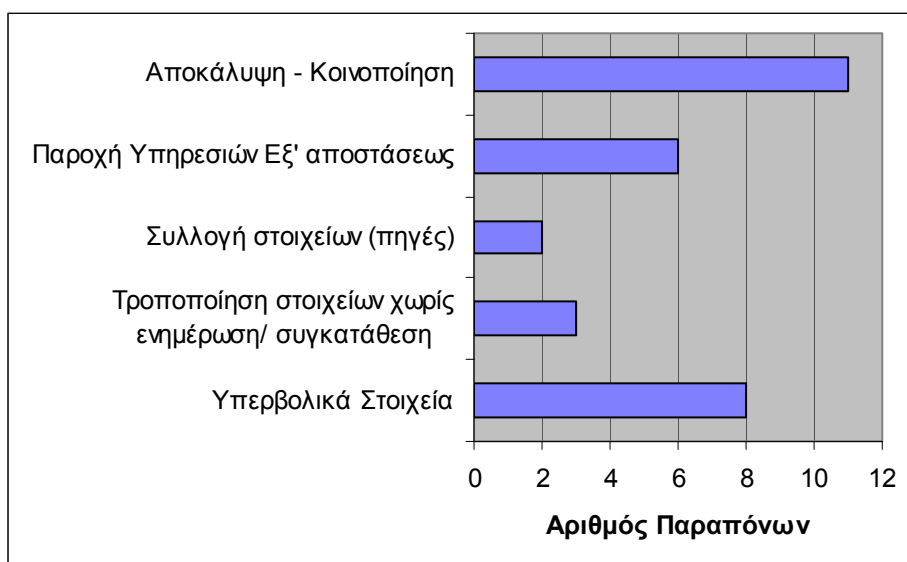
Τα περισσότερα παράπονα που υποβλήθηκαν στο Γραφείο μου αφορούσαν αποκάλυψη/ κοινοποίηση προσωπικών δεδομένων σε τρίτους.

Ακολουθούν τα παράπονα που σχετιζόταν με τη συλλογή και επεξεργασία υπερβολικών δεδομένων, π.χ. υπερβολικά στοιχεία που περιλαμβάνονται στις αιτήσεις για εργοδότηση σε ημικρατικούς οργανισμούς και στη δημόσια υπηρεσία.

Μία άλλη μερίδα παραπόνων αφορούσε παραβάσεις του Νόμου ως προς την επεξεργασία δεδομένων για σκοπούς προώθησης πώλησης αγαθών και υπηρεσιών εξ αποστάσεως.

Η αναλυτική κατάσταση των παραπόνων που υποβλήθηκαν κατά θέμα φαίνεται στο ραβδόγραμμα που ακολουθεί.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΑΡΑΠΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΘΕΜΑ

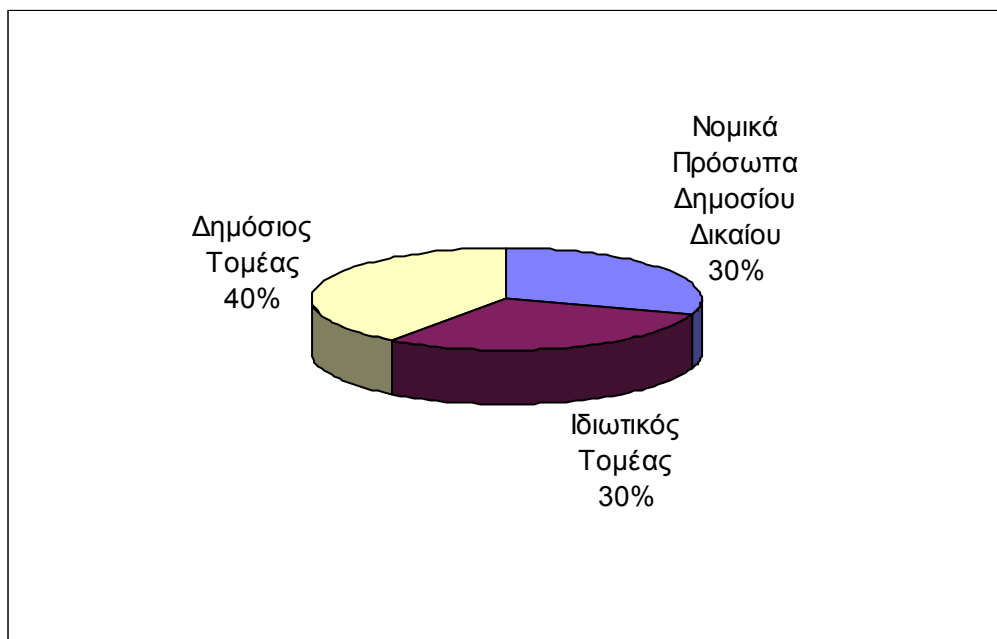

Όσον αφορά τον καθ' ου το παράπονο, ο διαχωρισμός ανά τομέα βρίσκει περίπου ισοδύναμες τις τρεις κατηγορίες (δημόσιος τομέας, ιδιωτικός τομέας και νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου). Εντούτοις ένας ελάχιστος πιο μεγάλος αριθμός παραπόνων

στρέφεται κατά της δημόσιας υπηρεσίας. Όσον αφορά τους ημικρατικούς οργανισμούς αρκετά από τα παράπονα στρέφονταν κατά της ΑΤΗΚ.

Η αναλυτική κατάσταση των παραπόνων, με τα αντίστοιχα ποσοστά κατά τομέα, φαίνεται στη γραφική παράσταση που ακολουθεί.

ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ ΠΑΡΑΠΟΝΩΝ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ

Αποτελέσματα των παραπόνων

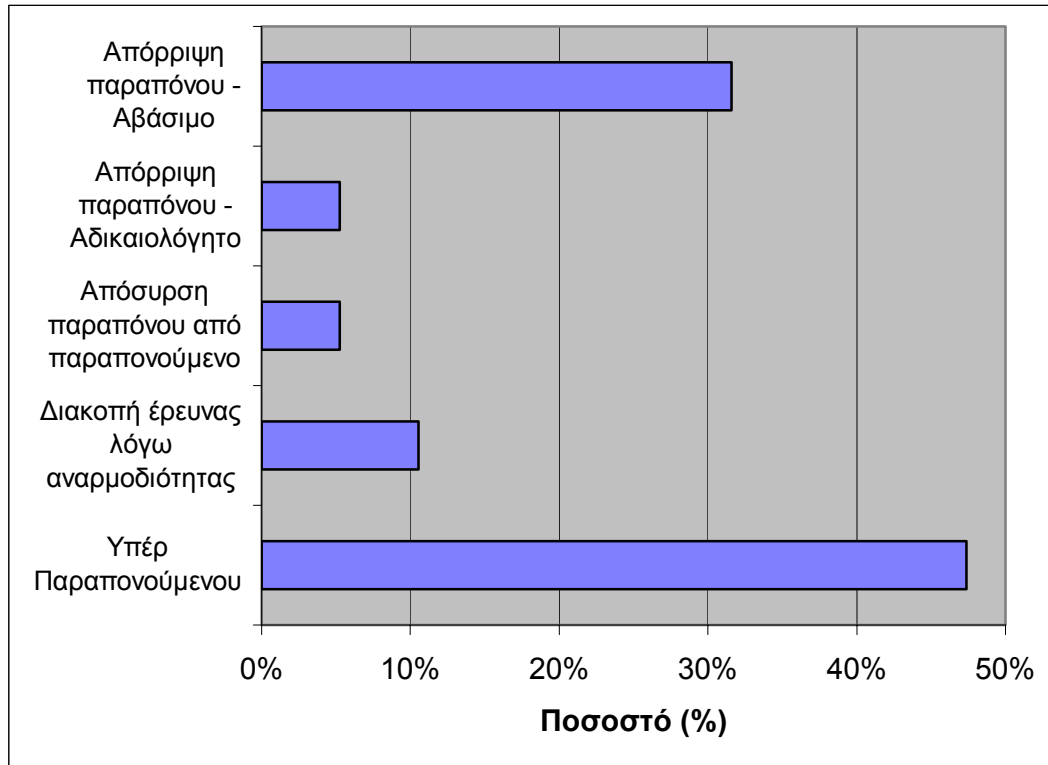
Διεκπεραιώθηκαν	19
Εκκρεμούν	11

Από το σύνολο των παραπόνων, 19 από αυτά διεκπεραιώθηκαν και 11 εκκρεμούν. Μεταξύ των υποθέσεων που διεκπεραιώθηκαν συμπεριλαμβάνονται 6 παράπονα που κρίθηκαν αβάσιμα και 1 αδικαιολόγητο, 2 τα οποία απορρίφθηκαν λόγω αναρμοδιότητας και 1 περίπτωση κατά την οποία ο παραπονούμενος απόσυρε το παράπονο του. Τα υπόλοιπα 9 παράπονα κρίθηκαν υπέρ των παραπονούμενων.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι για όλα τα παράπονα που διεκπεραιώθηκαν υπέρ του παραπονούμενου δεν χρειάστηκε η λήψη οποιασδήποτε απόφασης αλλά η συμμόρφωση επήλθε ύστερα από εκούσια συμμόρφωση των υπεύθυνων επεξεργασίας, μετά τις υποδείξεις μου.

Αναλυτική κατάσταση των υποθέσεων που διεκπεραιώθηκαν παρατίθεται στη γραφική παράσταση που ακολουθεί:

ΠΑΡΑΠΟΝΑ ΠΟΥ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΘΗΚΑΝ

Υποθέσεις

Στην παράγραφο αυτή περιγράφονται ενδεικτικά δύο υποθέσεις παραπόνων οι οποίες υποβλήθηκαν στο Γραφείο μου και διεκπεραιώθηκαν κατά την περίοδο 2002 – 2003.

Απολυτήρια Εθνικής Φρουράς

Το θέμα περιήλθε σε γνώση μου ύστερα από επιστολή της Επιτρόπου Διοικήσεως προς έμένα σχετικά με παράπονο που αφορούσε το περιεχόμενο προσωρινού απολυτηρίου που εκδόθηκε από την Εθνική Φρουρά. Ο παραπονούμενος ισχυριζόταν ότι στο απολυτήριο του αναγράφονταν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα για την κατάσταση της υγείας του και ότι η Αστυνομία του αφαίρεσε παράνομα την άδεια οδήγησης του ως επακόλουθο της κοινοποίησης των προσωπικών του δεδομένων από την Εθνική Φρουρά προς αυτήν.

Τα σημεία που εξετάστηκαν στην υπόθεση αυτή ήταν (α) κατά πόσο ήταν νόμιμη η αναγραφή, στο προσωρινό απολυτήριο που εκδίδει η Εθνική Φρουρά, δεδομένων που αναφέρονται στη σωματική ή ψυχική κατάσταση του επηρεαζόμενου προσώπου και (β) κατά πόσο είναι νόμιμο για την Εθνική Φρουρά, έχοντας υπόψη τις διατάξεις του περί Επεξεργασίας Προσωπικών Δεδομένων Νόμου, να ενημερώνει την Αστυνομία για τις περιπτώσεις όπου πρόσωπα έτυχαν προσωρινής απόλυσης από την Εθνική Φρουρά γιατί κρίθηκαν ακατάλληλα λόγω του ότι έπασχαν από ψυχική νόσο ή πάθηση.

Κατόπιν εξέτασης του παραπόνου, και λαμβάνοντας υπόψη τις θέσεις των συμβαλλόμενων μερών, κατάληξα ότι:

(α) Τα πιστοποιητικά της Εθνικής Φρουράς (Πιστοποιητικό Τύπου Α και Προσωρινό Απολυτήριο) εκδίδονται για να βεβαιώσουν ότι το πρόσωπο, το όνομα του οποίου αναφέρεται σε αυτά, έχει εκπληρώσει τις στρατιωτικές του υποχρεώσεις. Πρέπει συνεπώς να περιλαμβάνονται μόνο τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για την επίτευξη του σκοπού αυτού (αρχή της αναλογικότητας).

(β) Η επί τακτικής και συστηματικής βάσεως ενημέρωση της Αστυνομίας ως προς τα πρόσωπα στα οποία έχει χορηγηθεί προσωρινό απολυτήριο δεν είναι επιτρεπτή και αντιβαίνει τις διατάξεις του Νόμου, γιατί αποτελεί μεταγενέστερη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων για σκοπούς ασυμβίβαστους με εκείνους για τους οποίους τα δεδομένα έχουν αρχικά συλλεγεί και τύχει επεξεργασίας.

Η Εθνική Φρουρά συμμορφώθηκε με τις εισηγήσεις μου και διαφοροποίησε, σε εύθετο χρόνο, τα απολυτήρια της ώστε να συνάδουν με το Νόμο και να μην αναγράφεται πλέον σε αυτά ο λόγος απόλυσης. Ανέλαβε επίσης να αντικαθιστά προσωρινά απολυτήρια τα οποία είχαν εκδοθεί προηγουμένως και που περιλάμβαναν τους λόγους απόλυσης.

Δεσμεύτηκε δε να μην ενημερώνει την Αστυνομία για τη έκδοση των απολυτηρίων παρά μόνο ύστερα από αίτημα της για συγκεκριμένες υποθέσεις.

Έντυπα Αίτησης για Πρόσληψη στο ΡΙΚ

Στην πορεία διερεύνησης παραπόνου που υποβλήθηκε στο Γραφείο μου, εξετάσαμε τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που καλούνται να αναφέρουν οι αιτητές στο έντυπο αίτησης για πρόσληψη στο Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου.

Αφού διαπιστώσαμε ότι πολλά από τα ζητούμενα προσωπικά δεδομένα ήταν υπερβολικά και όχι απαραίτητα (θρήσκευμα, ιατρικά δεδομένα, πληροφορίες για μέλη της οικογένειας των αιτητών), και ότι η συλλογή και επεξεργασία τους παραβίαζε το Άρθρο 4(1)(γ) του Νόμου, που επιβάλλει ότι τα προσωπικά δεδομένα που τυγχάνουν επεξεργασίας πρέπει να είναι συναφή, πρόσφορα και όχι περισσότερα από ό,τι κάθε φορά απαιτείται ενόψει των σκοπών της επεξεργασίας, ζητήσαμε από την Διεύθυνση του ΡΙΚ, ως υπεύθυνου επεξεργασίας, να προχωρήσει στην αναθεώρηση του έντυπου.

Το ΡΙΚ δεσμεύτηκε να συμμορφωθεί με τις υποδείξεις μας και σε διάστημα περίπου τεσσάρων μηνών μετά την υποβολή του παραπόνου, και ύστερα από διαβουλεύσεις μαζί μας, το Ίδρυμα προχώρησε στην έκδοση νέου εντύπου αίτησης για πρόσληψη στο οποίο ζητούνται από τους αιτητές μόνο όσα στοιχεία είναι πραγματικά απαραίτητα για τους σκοπούς πρόσληψης.

2.4 Έλεγχοι

Επιπρόσθετα με την εξέταση παραπόνων, μία άλλη αρμοδιότητα μου, όπως αυτή προβλέπεται στο άρθρο 23(η) του Νόμου, είναι η διενέργεια διοικητικών ελέγχων σε οποιοδήποτε αρχείο, είτε αυτεπάγγελτα είτε κατόπιν καταγγελίας.

Σκοπός του ελέγχου είναι η διακρίβωση της οποιασδήποτε παράβασης του Νόμου και ο εντοπισμός τυχόν κενών και αδυναμιών στη διαδικασία επεξεργασίας των δεδομένων.

Επειδή στους πρώτους μήνες της θητείας μου προτεραιότητα δόθηκε στην ενημέρωση των υπεύθυνων επεξεργασίας για τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από το Νόμο, κατά την περίοδο 2002-2003 διενεργήθηκαν μόνο δύο αυτεπάγγελτοι έλεγχοι. Οι έλεγχοι διεξήχθησαν με βάση Εγχειρίδιο που ετοιμάστηκε από εμπειρογνώμονα που συμμετείχε στο Twinning Light Project (βλ. Τρίτο Μέρος).

Λεπτομέρειες των ελέγχων που διενεργήθηκαν παραθέτονται στις παραγράφους που ακολουθούν.

Έλεγχος σε Δημοτική Αρχή

Τον Οκτώβριο του 2003 λειτουργοί του Γραφείου μου επισκέφθηκαν ένα από τους Δήμους της Κύπρου με σκοπό να ελέγξουν δύο από τα αρχεία που διατηρεί.

Ο λόγος που επιλέχθηκε για έλεγχο μια Δημοτική Αρχή είναι το γεγονός ότι οι Δήμοι διατηρούν πολλά αρχεία με προσωπικά δεδομένα και από τις Γνωστοποιήσεις που είχαν υποβληθεί διαπιστώθηκε σε πολλές περιπτώσεις ότι δεν είχαν γίνει κατανοητές οι πρόνοιες του Νόμου που τους αφορούν.

Ο έλεγχος έγινε σε μορφή ερωτηματολογίου βασιζόμενο στις Γνωστοποιήσεις που υπόβαλε ο συγκεκριμένος Δήμος στο Γραφείο μου.

Σύμφωνα με τις απαντήσεις που έλαβαν οι λειτουργοί του Γραφείου μου και τα στοιχεία που προσκόμισαν κατά τη διάρκεια του ελέγχου, κατέληξαν στις ακόλουθες παρατηρήσεις -

- Το προσωπικό του Δήμου δεν είχε λάβει καθόλου εκπαίδευση ως προς το χειρισμό προσωπικών δεδομένων.
- Δεν υπήρχε γραπτή πολιτική Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων για τη συλλογή και καταχώρηση των προσωπικών δεδομένων, για τα μέτρα ασφαλείας και για το δικαίωμα πρόσβασης των υποκειμένων των δεδομένων.
- Τα μέτρα ασφαλείας ως προς την προστασία των προσωπικών δεδομένων και τον έλεγχο φυσικής πρόσβασης στα αρχεία ήταν ανεπαρκής.
- Τα προσωπικά δεδομένα που συλλέγει ο Δήμος είναι λογικά και συναφή σε σχέση με το σκοπό της επεξεργασίας.

Έλεγχος σε Τραπεζικό Οργανισμό

Την ίδια περίοδο πραγματοποιήθηκε έλεγχος στο Αρχείο Πελατών τραπεζικού οργανισμού. Κριτήριο για την επιλογή του συγκεκριμένου αρχείου ήταν το γεγονός ότι αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα, τα πιο οργανωμένα και αυτοματοποιημένα αρχεία στον ιδιωτικό τομέα, η λειτουργία του οποίου αφορά ένα μεγάλο αριθμό υποκειμένων των δεδομένων.

Ο έλεγχος πραγματοποιήθηκε βάσει ενός τυποποιημένου ερωτηματολογίου και αφορούσε την επαλήθευση της Γνωστοποίησης και την πρακτική εφαρμογή του Νόμου.

Ύστερα από τον έλεγχο προέκυψαν τα ακόλουθα -

- Διαπιστώθηκε ότι η Τράπεζα δεν είχε οποιαδήποτε γραπτή πολιτική για τη προστασία των προσωπικών δεδομένων των πελατών της.
- Το προσωπικό της Τράπεζας έλαβε ελλιπή ή ανεπαρκή εκπαίδευση όσον αφορά την προστασία των προσωπικών δεδομένων.
- Παρόλο που η Τράπεζα είχε ορίσει λειτουργό υπεύθυνο για τη προστασία των προσωπικών δεδομένων, δεν του είχαν επιδοθεί γραπτές οδηγίες όσον αφορά τα καθήκοντα και τις ευθύνες του.
- Στα έντυπα συγκατάθεσης οι πελάτες δεν είχαν επιλογή για διάφορα επίπεδα συγκατάθεσης. Το υποκείμενο των δεδομένων δεν είχε δηλαδή επιλογή να απορρίψει τα σημεία που θεωρούσε ότι παραβίαζαν έντονα την ιδιωτική του ζωή και σε περίπτωση άρνησης κάποιου να υπογράψει το εν λόγω έντυπο, η Τράπεζα δεν παραχωρούσε οποιαδήποτε υπηρεσία.
- Διαπιστώθηκε ότι οι υπάλληλοι όλων των τραπεζών αντάλλασσαν ανεπίσημα πληροφορίες μεταξύ τους για πιθανούς μελλοντικούς πελάτες.
- Δεν υπήρχαν γραπτές οδηγίες για τους κανόνες διατήρησης, διαγραφής και αρχειοθέτησης των δεδομένων. Τα προσωπικά δεδομένα διατηρούνταν επ' αόριστον.
- Το έντυπο συγκατάθεσης περιλάμβανε μεταξύ άλλων και τη συγκατάθεση του πελάτη να του αποστέλλεται διαφημιστικό υλικό. Αν το υποκείμενο των δεδομένων δεν επιθυμούσε την αποστολή διαφημιστικού υλικού δεν είχε την ευχέρεια να την απορρίψει.

- Στα διάφορα έντυπα/ αιτήσεις για παροχή υπηρεσιών από τον Οργανισμό οι πελάτες καλούνταν να δώσουν υπερβολικά δεδομένα που δεν ήταν απαραίτητα στην εκπλήρωση του σκοπού της επεξεργασίας.

Μετά από τη διεκπεραίωση των ελέγχων και την εξαγωγή των συμπερασμάτων, στάληκαν επιστολές και στους δύο οργανισμούς, με παρατηρήσεις και έγιναν εισηγήσεις για την βελτίωση των ελλείψεων και κενών που υπήρχαν, δίνοντας τους διορία τριών και τεσσάρων μηνών αντίστοιχα, για να τις υλοποιήσουν.

2.5. Καθοδήγηση/ Γνωμοδοτήσεις Πληροφόρηση / Επικοινωνία με το Κοινό

2.5.1 Καθοδήγηση/ Γνωμοδοτήσεις

Κατά τη διάρκεια του 2002 η κύρια δραστηριότητα του Γραφείου μου συνίστατο στην παροχή καθοδήγησης αναφορικά με την εφαρμογή του Νόμου. Τούτο θεωρήθηκε αναγκαίο γιατί ο Νόμος εισήξε μια νέα νομική τάξη πραγμάτων που απαιτούσε αλλαγές στις διαδικασίες και πρακτικές που ακολουθούνταν. Με πολλή προθυμία όλοι οι λειτουργοί του Γραφείου μου ανταποκρίνονταν σε ερωτήματα και απορίες που αφορούσαν κυρίως τις υποχρεώσεις των προσώπων που διατηρούσαν αρχεία με προσωπικά δεδομένα καθώς και εξηγήσεις και εισηγήσεις για τις ενέργειες στις οποίες θα έπρεπε να προβούν.

Όσον αφορά τις γνωμοδοτήσεις, τις οποίες έδιδε το Γραφείο μου ύστερα από ερωτήματα που υποβάλλονταν, αυτές δίνονταν για τους ίδιους λόγους. Παρόλο που απαντούσαμε στα ερωτήματα αυτά, διατηρούσα και εξακολουθώ να διατηρώ κάποια επιφυλακτικότητα για τη δραστηριότητά μου αυτή γιατί η συστηματική παροχή γνωμοδοτήσεων από το Γραφείο μου για επί μέρους ζητήματα, εκτός του ότι μας καθιστά κατά κάποιο τρόπο «νομικό σύμβουλο» των διαφόρων Υπηρεσιών, Οργανισμών ή προσώπων, στο τέλος δυνατό να εξουδετερώσει σε κάποιο βαθμό την αρμοδιότητά μου για τη διενέργεια ελέγχων, αφού κάτι τέτοιο δεν θα ήταν δυνατό στις περιπτώσεις όπου το Γραφείο μου είχε εισηγηθεί μια συγκεκριμένη ενέργεια.

Στόχος μου είναι σταδιακά να περιορίσω στο ελάχιστο τις περιπτώσεις αυτές και να επικεντρωθώ στο βασικό ρόλο και αρμοδιότητά μου, που είναι η εποπτεία και ο έλεγχος εφαρμογής του Νόμου, οι δε γνωμοδοτήσεις να δίνονται μόνο αναφορικά με θέματα γενικού ενδιαφέροντος και όχι για εξειδικευμένα και πολύ συγκεκριμένα ερωτήματα.

Εξάλλου, κάτι που τονίζουμε πάντοτε όταν απαντούμε σε ερωτήματα, ο Νόμος προβλέπει ότι το πρόσωπο που πρέπει να διασφαλίζει σε κάθε περίπτωση ότι η συγκεκριμένη επεξεργασία είναι νόμιμη και τηρούνται οι βασικές αρχές είναι το πρόσωπο που είναι υπεύθυνο για την λειτουργία του σχετικού αρχείου ή την εκτέλεση της συγκεκριμένης επεξεργασίας.

2.5.2 Πληροφόρηση / Επικοινωνία με το κοινό

Ιστοσελίδα

Τον Οκτώβριο του 2003 τέθηκε σε λειτουργία η ιστοσελίδα του Γραφείου η οποία βρίσκεται στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.dataprotection.gov.cy.

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Κάρτης Πλοήγησης | Σύνδεσμοι | Επικοινωνία

Αναζήτηση:

▲ ΚΑΛΩΣΗΛΘΑΤΕ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΜΑΣ

Εισαγωγή

- Γραφείο Επιτρόπου
 - Χαιρετισμός Επιτρόπου
 - Σύσταση Γραφείου
 - Καθήκοντα και αρμοδιότητες
- Τα δικαιώματά σου
- Οι υποχρεώσεις σου
- Νομοθεσία
- Ευρωπαϊκή Ένωση
- Συμβούλιο της Ευρώπης
- Έντυπα

Καλώς ήλθατε στην σελίδα του Γραφείου Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.

Στη σελίδα μας μπορείτε να βρείτε μεταξύ άλλων πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματά σας και τις υποχρεώσεις σας, τις αρμοδιότητες του Επιτρόπου, νομικά έγγραφα σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων και τα διάφορα έντυπα προς συμπλήρωση. Υπάρχουν επίσης σύνδεσμοι σε σελίδες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και σε σελίδες Αρχών Προστασίας Δεδομένων άλλων Ευρωπαϊκών χωρών.

© 2003 Κυπριακή Δημοκρατία, Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα
Αρχική Σελίδα | Κυπριακή Δημοκρατία | Αποποίηση | Υπεύθυνος Σελίδας

Σκοπός της ιστοσελίδας είναι η ενημέρωση του κοινού σε θέματα προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Συγκεκριμένα στοχεύει στην πληροφόρηση αυτών που συλλέγουν και επεξεργάζονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα (τους υπεύθυνους επεξεργασίας) σχετικά με τις υποχρεώσεις τους, αλλά και στην ενημέρωση του κοινού (υποκείμενα των δεδομένων) για τα δικαιώματά τους αφού για την επιτυχία του θεσμού είναι απαραίτητη και η ενεργός συμβολή του κοινού, καταγγέλλοντας τις τυχόν παρανομίες που έρχονται στην αντίληψη του.

Η ιστοσελίδα επιτρέπει την ενημέρωση, μέσω συνδέσμων (links) για τις δραστηριότητες της Ομάδας Εργασίας του άρθρου 29 της Οδηγίας και των αρμόδιων, για θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων Διευθύνσεων/ Υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Συμβουλίου της Ευρώπης, καθώς και τη δυνατότητα πρόσβασης στις ιστοσελίδες των άλλων Ευρωπαϊκών Αρχών Προστασίας Δεδομένων.

Μελλοντικός μου στόχος είναι να προσθέσουμε στην ιστοσελίδα πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία υποβολής παραπόνων και τη διερεύνησή τους, τις ετήσιες εκθέσεις και συνήθειες ερωτήσεις (Frequently Asked Questions).

Στο παρόν στάδιο η σελίδα είναι διαθέσιμη μόνο στην Ελληνική γλώσσα αλλά πρόθεσή μας είναι όπως στο μέλλον να προσθέσουμε και την Αγγλική έκδοσή της.

Εκδόσεις

Στα πλαίσια των προσπαθειών μου για ευρύτερη ενημέρωση του κοινού και των υπεύθυνων επεξεργασίας ως προς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, το Γραφείο μου έχει προβεί στην έκδοση τριών ενημερωτικών εντύπων. Τα έντυπα αυτά αποβλέπουν στην επεξήγηση του Νόμου, με απλά λόγια, κάνοντας τον έτσι κατανοητό στο ευρύ κοινό.

- Το μπλε έντυπο αφορά τις γενικές πρόνοιες του Νόμου, τη λειτουργία του Γραφείου και τα καθήκοντα της Επιτρόπου.
- Το πράσινο έντυπο εστιάζεται στα δικαιώματα των πολιτών που αφορούν την προστασία των προσωπικών τους δεδομένων.
- Το κίτρινο έντυπο απευθύνεται στους υπεύθυνους επεξεργασίας και περιγράφει τις ευθύνες και υποχρεώσεις που έχουν έναντι του Νόμου.

Τα έντυπα διανεμήθηκαν σε διάφορες κρατικές υπηρεσίες και ιδιωτικούς οργανισμούς, για διάθεση τους προς στο κοινό.

Δημοσιεύματα

Ένα άλλο εξίσου σημαντικό μέσο ενημέρωσης είναι τα δημοσιεύματα στον τύπο.

Από το διορισμό μου μέχρι τέλη του 2003 δημοσιεύθηκαν στον ημερήσιο τύπο αριθμός άρθρων που αναφέρονταν γενικά στο Νόμο και σε διάφορα θέματα που απασχόλησαν το Γραφείο μου.

Τηλεφωνήματα

Από την ίδρυση του, το Γραφείο μου δεχόταν πολλά τηλεφωνήματα που αφορούσαν κυρίως ερωτήματα και εξηγήσεις για το Νόμο και τις υποχρεώσεις των υπεύθυνων επεξεργασίας καθώς και για πιθανές παραβάσεις του Νόμου. Το προσωπικό του Γραφείου μου ανταποκρινόταν με προθυμία και υπευθυνότητα στις κλήσεις του κοινού και των υπεύθυνων επεξεργασίας και πρόσφερε τη δέουσα καθοδήγηση και πληροφόρηση.

Από το Οκτώβριο του 2003, καθιερώθηκε σύστημα καταγραφής των τηλεφωνημάτων με τη δημιουργία ειδικού εντύπου που συμπληρώνεται από τους λειτουργούς. Στόχοι του συστήματος είναι -

- η ύπαρξη τεκμηριωμένης κατάθεσης για την κάθε κλήση,
- η παρακολούθηση της υπόθεσης που την αφορά, και
- η σύνταξη στατιστικών για ανάλυση των θεμάτων/ κατηγοριών των παραπόνων και πληροφοριών που ζητούνται μέσω τηλεφώνου.

Κατά την περίοδο Οκτωβρίου – Δεκεμβρίου 2003 καταγράφηκαν συνολικά 33 τηλεφωνήματα. Δεκαπέντε από αυτά αφορούσαν συγκεκριμένες καταγγελίες και οι άλλες δεκαοκτώ κλήσεις ήταν για ενημέρωση ή πληροφόρηση. Σε δώδεκα από τις υποθέσεις διενεργήθηκε περαιτέρω έρευνα, δύο από αυτές απορρίφθηκαν λόγω αναρμοδιότητας ενώ οι υπόλοιπες φυλάχτηκαν εν αναμονή γραπτού παραπόνου.

Το σύστημα αυτό αποδείχτηκε πολύ χρήσιμο γιατί, παρόλο που στις περισσότερες περιπτώσεις (80%) αυτοί που υπέβαλαν παράπονο μέσω τηλεφώνου δεν προχώρησαν στην υποβολή γραπτού παραπόνου, από τα στοιχεία που μας είχαν δοθεί μπορέσαμε να προχωρήσουμε σε αυτεπάγγελτες έρευνες και επιτύχαμε τη συμμόρφωση υπηρεσιών, οργανισμών και ιδιωτικών εταιριών που παράβαιναν το Νόμο.

2.6 Νομοθετικές Ρυθμίσεις

Κατά τη διάρκεια της υπό αναφορά περιόδου, είχα κληθεί να εκφέρω άποψη για αριθμό νομοθετημάτων και κανονισμών που περιλάμβαναν διατάξεις σχετικά με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων.

Η αρμοδιότητά μου αυτή καθορίζεται από το άρθρο 23(θ) του Νόμου και στοχεύει στην αποφυγή υιοθέτησης νομοθετικών μέτρων τα οποία δυνατό να συγκρούονται ή να μη συνάδουν με τις διατάξεις του Νόμου.

Η δυνατότητα του εκ των προτέρων ελέγχου νέων νομοθετικών μέτρων για τη διαπίστωση της συμβατότητάς τους με το Νόμο δεν αξιοποιήθηκε στο βαθμό που αναμενόταν. Ελπίζω όμως ότι αυτό θα συμβεί στο μέλλον, όταν θα έχει γίνει πλέον κατανοητή η σχέση και η επίδραση του Νόμου στα διάφορα θέματα τα οποία τυγχάνουν νομοθετικής ρύθμισης.

2.7 Διεθνείς Δραστηριότητες

Για την αποτελεσματική προστασία των προσωπικών δεδομένων είναι απαραίτητο να υπάρχει συνεχής ενημέρωση ως προς τις ρυθμιστικές, τεχνολογικές και άλλες εξελίξεις, καθώς και τις πρακτικές που ακολουθούνται, τόσο στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Κρατών-μελών της, όσο και στο ευρύτερο διεθνές επίπεδο.

Γι' αυτό είναι καθοριστικής σημασίας η συμμετοχή μας σε όλα τα διεθνή φόρα, ιδιαίτερα σε εκείνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ώστε να υπάρχει σωστή πληροφόρηση και παρακολούθηση των εξελίξεων, οι οποίες στον τομέα της τεχνολογίας και της εφαρμογής της στην επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων, είναι ραγδαίες και συνεχώς μεταβαλλόμενες.

Είναι επίσης πολύ σημαντική η επικοινωνία και συνεργασία με άλλες Αρχές Προστασίας Δεδομένων και η ανταλλαγή απόψεων και εμπειριών ώστε να υπάρχει κατά το δυνατό ομοιόμορφη αντιμετώπιση και επίλυση συναφών θεμάτων.

2.7.1 Ευρωπαϊκή Ένωση

Ομάδα Εργασίας του Άρθρου 29

Η Ομάδα Εργασίας (Working Party), η ίδρυση της οποίας προβλέπεται από το άρθρο 29 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, είναι ένα ανεξάρτητο συμβουλευτικό σώμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων και της ιδιωτικής ζωής, το οποίο απαρτίζεται από αντιπροσώπους των Αρχών Προστασίας Δεδομένων των Κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Από το Φεβρουάριο του 2002 και μέχρι την ένταξή μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση συμμετέχω ως παρατηρητής στις εργασίες της Ομάδας αυτής.

Η Ομάδα Εργασίας του Άρθρου 29 συνεδριάζει τακτικά τουλάχιστον 6 φορές το χρόνο. Οι αρμοδιότητες της, όπως προβλέπονται στο άρθρο 30 της Οδηγίας, είναι να συμβάλλει στην ομοιόμορφη εφαρμογή των εθνικών διατάξεων που αφορούν την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων και να συμβουλεύει την Επιτροπή για θέματα που άπτονται της προστασίας των προσωπικών δεδομένων.

Τα κυριότερα θέματα που απασχόλησαν την Ομάδα κατά τη διάρκεια της υπό αναφορά περίοδου είναι τα ακόλουθα -

- Αίτημα των ΗΠΑ να έχουν πρόσβαση στο μανιφέστο των επιβατών αεροπορικών εταιρειών που εκτελούν πτήσεις από, προς ή μέσω των ΗΠΑ.
- Ετοιμασία Σύστασης για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες στο χώρο εργασίας.
- Λειτουργία της Συμφωνίας Safe Harbor με βάση την οποία επιτρέπεται η διαβίβαση δεδομένων σε εταιρείες/ οργανισμούς στις ΗΠΑ.
- Το σύστημα αναγνώρισης Net Passport της Microsoft το οποίο προσφέρει ασφάλεια και προστασία στους χρήστες του διαδικτύου.
- Διατήρηση των δεδομένων κίνησης (τα δεδομένα που υποβάλλονται σε επεξεργασία για το σκοπό διαβίβασης επικοινωνίας σε δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών και για σκοπούς χρέωσης).
- Έκδοση κωδίκων πρακτικής για επαγγελματικές οργανώσεις.
- Μαύρες λίστες.

Στην ιστοσελίδα του Γραφείου μου υπάρχει σύνδεσμος με την ιστοσελίδα της Ομάδας Εργασίας, στην οποία περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων όλα τα Κείμενα/ Έγγραφα που η Ομάδα έχει εκδώσει από την ημερομηνία σύστασής της μέχρι σήμερα.

Κοινή Εποπτική Αρχή του Schengen

Η Κοινή Εποπτική Αρχή Schengen, που προνοείται από τη Σύμβαση για την εφαρμογή της Συμφωνίας του Schengen, είναι ένα ανεξάρτητο όργανο με έδρα τις Βρυξέλλες και αποτελείται από αντιπροσώπους των Αρχών των 15 Κρατών-μελών για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Η Σύμβαση Schengen επιτρέπει την ελεύθερη διακίνηση προσώπων και αντικειμένων μεταξύ των χωρών που είναι μέλη της αφού δεν υπάρχουν εσωτερικά σύνορα μεταξύ τους.

Η Κοινή Εποπτική Αρχή είναι υπεύθυνη για να επιβλέπει τη λειτουργικότητα του κεντρικού συστήματος πληροφόρησης Schengen (Schengen Information System – SIS), το οποίο έχει έδρα το Στρασβούργο.

Επίσης, η εν λόγω Αρχή ελέγχει το είδος των δεδομένων (προσωπικών και μη) που διαβιβάζονται από μία χώρα στην άλλη, διασφαλίζει ότι τηρούνται οι διατάξεις που προβλέπονται στη Σύμβαση από όλα τα Κράτη-μέλη και ότι δεν παραβιάζονται τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων, όπως αυτά προβλέπονται στη Σύμβαση Schengen.

Αυτά τα δικαιώματα είναι τα ακόλουθα -

- Δικαίωμα πρόσβασης στα δεδομένα που είναι καταχωρημένα στο SIS και αφορούν το υποκείμενο των δεδομένων,
- Δικαίωμα αντίρρησης για διόρθωση και αφαίρεση ανακριβής και υπερβολικών στοιχείων που αφορούν το υποκείμενο των δεδομένων,
- Δικαίωμα αποζημίωσης από τυχόν αθέμιτη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων,
- Δικαίωμα επιθεώρησης των προσωπικών δεδομένων.

Το SIS, το οποίο τέθηκε σε λειτουργία το Μάρτιο του 1995, είναι η μεγαλύτερη βάση δεδομένων στην Ευρώπη (υπάρχουν 11,3 εκατομμύρια καταχωρήσεις για πρόσωπα και αντικείμενα από τις οποίες περίπου 87,000 αφορούν καταζητούμενα πρόσωπα).

Το SIS περιλαμβάνει μεταξύ άλλων δεδομένα που αφορούν -

- Κλεμμένα αντικείμενα, οχήματα, πυροβόλα όπλα, τραπεζογραμμάτια, κλεμμένα και απολεσθέντα έγγραφα,
- Καταζητούμενα και ύποπτα πρόσωπα από την αστυνομία ή από οποιαδήποτε άλλη αρμόδια αρχή, ή πρόσωπα που έχουν τεθεί υπό παρακολούθηση,
- Αγνοούμενα πρόσωπα που πρέπει να τεθούν υπό παρακολούθηση,
- Πρόσωπα των οποίων η ταυτότητα έχει χρησιμοποιηθεί παράνομα από τρίτους,
- Πρόσωπα από χώρες μη μέλη της Συμφωνίας του Schengen στα οποία αρνείται άδεια εισόδου σε Κράτος-μέλος της Συμφωνίας του Schengen,
- Πρόσωπα στα οποία έχει αρνηθεί η παραχώρηση ασύλου σε Κράτος-μέλος,
- Πρόσφυγες στους οποίους έχει παραχωρηθεί άσυλο σε Κράτος-μέλος,
- Πρόσωπα που θεωρούνται βίαια ή / και οπλισμένα σε έδαφος Κράτους -μέλους,
- Πρόσωπα που έχουν κληθεί ως μάρτυρες ενώπιον του δικαστηρίου.

Στο SIS έχουν πρόσβαση μόνο εξουσιοδοτημένα άτομα από συγκεκριμένες αρχές των Κρατών-μελών και μερικές φορές από πρεσβείες και υπηρεσίες μετανάστευσης των Κρατών αυτών.

Κοινή Εποπτική Αρχή της Ευροπολ

Η Κοινή Εποπτική Αρχή της Ευροπολ, όπως προνοείται από τη Σύμβαση για την Ίδρυση Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Υπηρεσίας (Σύμβαση Europol), είναι ένα ανεξάρτητο όργανο και έχει έδρα τη Χάγη.

Η Σύμβαση Europol έχει κυρωθεί από την Κυπριακή Δημοκρατία με το Νόμο αρ. 38(ΙΙΙ)/2002 και η Επίτροπος Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα έχει οριστεί ως η Εθνική Εποπτική Αρχή (άρθρο 6 του Κυρωτικού Νόμου), από δε τον Ιούνιο του 2003 το Γραφείο μου συμμετέχει στις συνεδρίες της Κοινής Εποπτικής Αρχής ως παρατηρητής.

Η Κοινή Εποπτική Αρχή της Europol επιβλέπει την τεχνική λειτουργικότητα του ηλεκτρονικού συστήματος της Europol και διασφαλίζει ότι τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων δεν παραβιάζονται από τυχόν αθέμιτη επεξεργασία δεδομένων που τηρούνται από την Europol.

Η Europol εργοδοτεί γύρω στα 390 άτομα από όλα τα Κράτη-μέλη, όπου περίπου 60 από αυτά είναι αξιωματικοί σύνδεσμοι (liaison officers) από τα Κράτη-μέλη, τα οποία αντιπροσωπεύουν την κάθε χώρα στην Europol.

Οι κύριες δραστηριότητες της Europol είναι οι ακόλουθες -

- Καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης και εμπορίας ναρκωτικών,
- Καταπολέμηση των παράνομων δικτύων μετανάστευσης,
- Καταπολέμηση της τρομοκρατίας,
- Καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης οχημάτων,
- Καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης προσώπων, συμπεριλαμβανομένης και της παιδικής πορνογραφίας,
- Καταπολέμηση της πλαστογραφίας χρημάτων (παραχάραξη του ευρώ) και άλλων μέσων πληρωμής,
- Καταπολέμηση ξεπλύματος βρώμικου χρήματος,
- Καταπολέμηση του ανθρώπινου εγκλήματος, του οργανωμένου εγκλήματος, του οικονομικού εγκλήματος και του εγκλήματος στο διαδίκτυο (cyber crime).

Η Europol υποστηρίζει τα Κράτη-μέλη:

- Διευκολύνοντας την ανταλλαγή πληροφοριών, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, μέσω των αξιωματικών συνδέσμων,
- Παρέχοντας λειτουργική βοήθεια στα Κράτη-μέλη,
- Συντάσσοντας στρατηγικές εκθέσεις (π.χ. threat assessments) και αναλύσεις αναφορικά με το έγκλημα βάσει πληροφοριών που παρέχονται από τα Κράτη-μέλη, που συλλέγονται από την ευρωαστυνομία ή από άλλες πηγές,
- Παρέχοντας εξειδικευμένη τεχνική βοήθεια για διεξαγωγή ερευνών από τα Κράτη-μέλη,
- Εναρμονίζοντας τις ανακριτικές αρχές των Κρατών-μελών.

Κοινή Εποπτική Αρχή του Πληροφοριακού Συστήματος των Τελωνείων (Customs Information System)

Το 2003, το Γραφείο μου συμμετείχε ως παρατηρητής σε δύο συνεδριάσεις του *Customs Information System*. Συνήθως οι συνεδριάσεις αυτές γίνονται ταυτόχρονα με εκείνες των Κοινών Εποπτικών Αρχών της Europol και Schengen.

Η Κοινή Εποπτική Αρχή για το Πληροφοριακό Σύστημα των Τελωνείων (CIS) της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με έδρα τις Βρυξέλλες, είναι ένα ανεξάρτητο όργανο και αποτελείται από τις εθνικές Αρχές προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Σκοπός της Κοινής Εποπτικής Αρχής είναι η επίβλεψη της λειτουργίας του CIS.

Η πρόληψη της απάτης, μέσα στα πλαίσια της τελωνειακής ένωσης και της κοινής αγροτικής πολιτικής, θεωρείται ιδιαίτερα σημαντική και απαιτεί αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ των Κρατών-μελών, σύμφωνα με τον κανονισμό 515/97 του Συμβουλίου της Ευρώπης ημερομηνίας 13 Μαρτίου 1997.

Ο κανονισμός αυτός επιτρέπει τη χρήση ενός συστήματος πληροφοριών για τα τελωνεία (CIS). Το CIS δημιουργήθηκε με σκοπό να διευκολύνει και να επιταχύνει την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των Κρατών-μελών. Το CIS αποτελείται από μία κεντρική βάση δεδομένων στην οποία μπορούν να έχουν πρόσβαση όλα τα Κράτη-μέλη και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η κεντρική βάση δεδομένων περιέχει μόνο εκείνα τα δεδομένα (συμπεριλαμβανομένων και προσωπικών δεδομένων) τα οποία είναι αναγκαία για να ικανοποιηθούν οι απαιτούμενοι σκοποί.

Τα δεδομένα που καταχωρούνται στο CIS αφορούν το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος και την παράνομη διακίνηση προϊόντων παντός είδους, καθώς επίσης καταζητούμενα και ύποπτα πρόσωπα.

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων κάθε Κράτους-μέλους είναι υπεύθυνη για την επίβλεψη του CIS και διασφαλίζει ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που καταχωρούνται στο CIS δεν παραβιάζουν τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων και την ελευθερία έκφρασης των δικαιωμάτων αυτών. Γι' αυτό το λόγο η κάθε εθνική Αρχή Προστασίας Δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα έχει το δικαίωμα πρόσβασης στο CIS.

Εργαστήριο για Εξέταση Παραπόνων (Complaints Handling Workshop)

Το Εργαστήριο αυτό, που οργανώνεται δύο φορές το χρόνο, στοχεύει στη συζήτηση και ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με παράπονα που υποβάλλονται στις εθνικές Αρχές Προστασίας Δεδομένων. Σε αυτό συμμετέχουν εκπρόσωποι από τις Αρχές Προστασίας Δεδομένων των Κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των υπό ένταξη χωρών. Γίνεται συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων για τον χειρισμό των παραπόνων, δίνονται πρακτικά παραδείγματα και γίνεται σύγκριση μεταξύ των διαφόρων Ευρωπαϊκών νομοθεσιών και τον τρόπο εφαρμογής τους. Σκοπός του Εργαστηρίου δεν είναι μόνο η πρακτική βοήθεια στην επίλυση παραπόνων αλλά και η κατά το δυνατό ομοιόμορφη αντιμετώπιση και χειρισμός τους έτσι ώστε να υπάρχει συγκροτημένη και πιο αποτελεσματική αντιμετώπιση προβλημάτων τα οποία προέρχονται κυρίως από τρίτες χώρες.

Το 2003 το Γραφείο μου συμμετείχε και στα δύο Εργαστήρια που έγιναν στη Βαρσοβία και στη Ρώμη αντίστοιχα. Τα κύρια θέματα που συζητήθηκαν είναι τα ακόλουθα -

- Σύσταση αρχείων για πιστωτική αναφορά (Credit Referencing) τα οποία λειτουργούν είτε από την Κεντρική Τράπεζα της χώρας είτε από ιδιωτικούς οργανισμούς,
- Σύσταση μαύρων λιστών για θέματα πιστωτικής φερεγγυότητας, υγείας, πολιτικών και κοινωνικών πεποιθήσεων ή θέματα που αφορούν τον επαγγελματικό τομέα,
- Διασυνورياκή ροή πληροφοριών σε περιπτώσεις που δεν υπάρχει ικανοποιητικό επίπεδο προστασίας των δεδομένων,
- Κοινή πολιτική η οποία πρέπει να υιοθετηθεί στη περίπτωση των εταιριών που ασχολούνται με τη φαρμακευτική έρευνα,
- Διαδίκτυο και χειρισμός παραπόνων: συνεργασία με τρίτες χώρες,
- Βιομετρικά δεδομένα (δακτυλικά αποτυπώματα, DNA κ.λ.π.) των οποίων η χρήση πρέπει να δικαιολογείται ως απολύτως απαραίτητη,
- Ισορροπία συμφερόντων μεταξύ υποκειμένου των δεδομένων και υπεύθυνου επεξεργασίας: πότε ισχύει η ισορροπία συμφερόντων και πότε χρειάζεται η εκ των προτέρων άδεια της Αρχής Προστασίας Δεδομένων.

2.6.2 Συμβούλιο της Ευρώπης

Συμβουλευτική Επιτροπή της Σύμβασης 108 (T-PD)

Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία του Ατόμου από την Αυτοματοποιημένη Επεξεργασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (γνωστή ως Σύμβαση 108) υπογράφηκε από τη Κυπριακή Δημοκρατία τον Ιούλιο του 1986 και κυρώθηκε το Νοέμβριο του 2001 με το Νόμο 28(III)/2001. Το Γραφείο μου συμμετέχει στην Συμβουλευτική Επιτροπή της Σύμβασης από τα πρώτα στάδια σύστασης του. Στην Επιτροπή αυτή μέλη είναι εκπρόσωποι των χωρών που έχουν κυρώσει τη Σύμβαση, μπορούν δε να παρευρίσκονται ως παρατηρητές εκπρόσωποι από τα Κράτη-μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης που δεν έχουν κυρώσει τη Σύμβαση.

Η Επιτροπή συστάθηκε και λειτουργεί με βάση το άρθρο 18 της Σύμβασης. Στις τελευταίες συνεδριάσεις της εξέτασε το θέμα της αναγκαιότητας τροποποίησης της Σύμβασης και κατέληξε ότι αυτό δεν ήταν απαραίτητο. Η Συμβουλευτική Επιτροπή διαπίστωσε όμως την ανάγκη αναθεώρησής της με σκοπό την προσαρμογή της στα νέα δεδομένα που δημιουργήσε η τεχνολογική εξέλιξη τα τελευταία χρόνια. Για το σκοπό αυτό ετοιμάστηκε ένα Πρόσθετο Πρωτόκολλο που προβλέπει για τη διασυννοριακή ροή των δεδομένων και για την ύπαρξη Ανεξάρτητης Αρχής Ελέγχου.

Η Κύπρος υπέγραψε το Πρόσθετο Πρωτόκολλο τον Οκτώβριο του 2002 και ψήφισε τον σχετικό κυρωτικό νόμο τον Ιούλιο του 2003.

Επιπρόσθετα, για να γίνει δυνατή η ικανοποίηση αιτήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης για προσχώρησή της στη Σύμβαση, η Επιτροπή προχώρησε στην ετοιμασία σχετικής τροποποίησης. Η Κύπρος αποδέκτηκε την τροποποίηση το Φεβρουάριο του 2002. Η τροποποίηση θα τεθεί σε ισχύ όταν την αποδεχτούν όλα τα Κράτη-μέλη στη Σύμβαση,.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, εκπροσωπούμενη από την Επιτροπή, συμμετέχει στη Συμβουλευτική Επιτροπή και στην ομάδα εργασίας προστασίας δεδομένων, στις περιπτώσεις που τα συζητούμενα θέματα εμπίπτουν σε αρμοδιότητες οι οποίες απορρέουν από Οδηγίες και άλλα νομοθετικά κείμενα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτή η συνεργασία με το Συμβούλιο της Ευρώπης αποβλέπει στην εξασφάλιση πλήρους συμβατότητας με τις ρυθμίσεις της Κοινότητας.

Η ειδική ομάδα εργασίας για την προστασία των προσωπικών δεδομένων της Συμβουλευτικής Επιτροπής συνέχισε την επεξεργασία εγγράφου κείμενου σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων για ασφαλιστικούς σκοπούς.

Επιτροπή Εμπειρογνομόνων (CJ-PD)

Παράλληλα με τη Συμβουλευτική Επιτροπή της Σύμβασης, υφίσταται και η Επιτροπή Εμπειρογνομόνων, η οποία αποτελείται από εμπειρογνώμονες που προέρχονται από τα 44 Κράτη-μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Η Επιτροπή αυτή, η οποία λειτουργεί κάτω από την εξουσιοδότηση/ εποπτεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για Νομική Συνεργασία (CD-CJ), έχει συντάξει μία σειρά από θεματικές Συστάσεις (Recommendations) και έχει δημοσιεύσει μελέτες σε εξειδικευμένα θέματα στον τομέα της προστασίας των δεδομένων.

Η συνεδρίαση της Επιτροπής το Νοέμβριο 2003 ήταν και η τελευταία γιατί αυτή διαλύθηκε λόγω έλλειψης διαθέσιμου προϋπολογισμού και η Συμβουλευτική Επιτροπή ανέλαβε να φέρει σε πέρας τις εργασίες που εκκρεμούν.

Μεταξύ των θεμάτων με τα οποία ασχολείτο η Επιτροπή Εμπειρογνομώνων κατά τη διάλυσή της ήταν η οριστικοποίηση καθοδηγητικών αρχών σε σχέση με τα προσωπικά δεδομένα και τις «έξυπνες κάρτες» (smart cards) και η συζήτηση σχεδίου καθοδηγητικών αρχών για την προστασία των προσωπικών δεδομένων σε σχέση με βιομετρικά δεδομένα.

2.6.3 Άλλα Διεθνή Συνέδρια

Ετήσια Διεθνής Διάσκεψη Επιτρόπων Προστασίας Δεδομένων

Η Διεθνής Διάσκεψη Επιτρόπων Προστασίας Δεδομένων, η οποία γίνεται μία φορά το χρόνο, διοργανώθηκε για πρώτη φορά στα τέλη τις δεκαετίας του 1970 ως μία ανεπίσημη συνάντηση μεταξύ Επιτρόπων Προστασίας Δεδομένων των δυτικοευρωπαϊκών χωρών και εξελίχθηκε σε διεθνές γεγονός για ανταλλαγή απόψεων και εισηγήσεων. Σε αυτή λαμβάνουν μέρος οι Επιτροπές/εκπρόσωποι Εθνικών Αρχών Προστασίας Δεδομένων: των 15 Κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των 10 υπό ένταξη χωρών (μερικοί ως παρατηρητές), η Ελβετία, η Νορβηγία, η Ισλανδία, ο Καναδάς, η Αυστραλία, το Χονγκ-Κονγκ, η Αργεντινή και η Νέα Ζηλανδία, καθώς και εκπρόσωποι ιδιωτικών οργανισμών που ασχολούνται με θέματα προστασίας των προσωπικών δεδομένων.

Η 24^η Διάσκεψη έγινε στο Cardiff των Ηνωμένου Βασιλείου τον Σεπτέμβριο του 2002 και σ' αυτή συμμετείχα ύστερα από πρόσκληση των διοργανωτών.

Η 25^η διεθνής Διάσκεψη Επιτρόπων Προστασίας Δεδομένων έγινε στο Σίδνεϋ της Αυστραλίας το Σεπτέμβριο του 2003. Η Διάσκεψη αποφάσισε όπως αναγνωρίσει τον Επίτροπο Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα ως την Εθνική Αρχή Προστασίας Δεδομένων στη Κύπρο. Η αναγνώριση έγινε ύστερα από αίτηση που είχα υποβάλει προς την Επιτροπή Διαπιστευτηρίων (Credentials Committee) της Διάσκεψης και σχετική θετική εισήγηση της Επιτροπής αυτής. Τα κυριότερα κριτήρια για αναγνώριση κάποιας Αρχής ως Εθνική Αρχή για την προστασία των προσωπικών δεδομένων αφορούν, κατά κύριο λόγο, την ανεξαρτησία της Αρχής, την εξουσία της να εξετάζει παράπονα για παραβάσεις του Νόμου και να επιβάλλει ποινές.

Το θέμα της Διάσκεψης του 2003 ήταν "Practical Privacy for People, Government and Business", και στόχος της ήταν να δώσει την ευκαιρία στις Αρχές Προστασίας Δεδομένων από όλες τις χώρες του κόσμου, και σε άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, από το δημόσιο και από τον ιδιωτικό τομέα, να συναντηθούν και να συζητήσουν εξελίξεις που αφορούσαν θέματα κοινού ενδιαφέροντος. Στη Διάσκεψη συζητήθηκαν και αξιολογήθηκαν βασικοί στόχοι σε θέματα προστασίας δεδομένων και ελεύθερης πληροφόρησης.

Ετήσια Εαρινή Σύνοδος Ευρωπαϊκών Επιτρόπων Προστασίας Δεδομένων

Στη Σύνοδο αυτή, η οποία διοργανώνεται εδώ και αρκετά χρόνια, λαμβάνουν μέρος Επίτροποι/ εκπρόσωποι Αρχών Προστασίας Δεδομένων από όλη την Ευρώπη, και όχι μόνο από τα Κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σ' αυτή τη Σύνοδο έλαβαν επίσης μέρος ως παρατηρητές και εκπρόσωποι των Κοινών Εποπτικών Αρχών που αναφέρονται στις προηγούμενες παραγράφους, καθώς επίσης και του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Την οργάνωση της Συνόδου για το 2003 ανέλαβε η Ισπανική Αρχή Προστασίας Δεδομένων και η Σύνοδος έγινε στη Σεβίλλη τον Απρίλιο του 2003. Η Σύνοδος ασχολήθηκε κυρίως με την εφαρμογή της Οδηγίας 95/46 EC και με τη διαβίβαση δεδομένων σε τρίτες χώρες.

Η ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών σχετικών με τα πιο πάνω θέματα συνέβαλε ουσιαστικά στην ορθή και ομοιόμορφη εφαρμογή των αρχών για τη προστασία των προσωπικών δεδομένων από τα Κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τις υποψήφιες για ένταξη χώρες.

Διεθνές Εργαστήριο για τη Προστασία των Προσωπικών Δεδομένων στις Τηλεπικοινωνίες

Στο Διεθνές Εργαστήριο για τις Τηλεπικοινωνίες το Γραφείο μου έλαβε μέρος για πρώτη φορά τον Μάρτιο του 2003. Το Εργαστήριο αυτό ήταν το 33ο στη σειρά και διοργανώνεται δύο φορές το χρόνο. Σ' αυτό λαμβάνουν μέρος εκπρόσωποι από όλες της Αρχές Προστασίας Δεδομένων κατά παρόμοιο τρόπο με εκείνο της Διεθνούς Διάσκεψης Επιτρόπων. Το Εργαστήριο ασχολείται με θέματα προστασίας δεδομένων στις Τηλεπικοινωνίες και στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης.

Το 33^ο Εργαστήριο οργάνωσε η Ελβετία και τα κύρια θέματα που το απασχόλησαν ήταν η κοινοποίηση από τους Παροχής Υπηρεσιών Διαδικτύου προσωπικών δεδομένων των πελατών τους, οι μηχανισμοί παρέμβασης μέσω διαδικτύου, η πολιτική προστασίας ιδιωτικής ζωής στο διαδίκτυο, το αρχείο κλοπιμαίων κινητών τηλεφώνων, η επεξεργασία εικόνας μέσω τηλεπικοινωνιών και οι παρεμβάσεις στην ιδιωτική ζωή κατόπιν χρήσης των υπηρεσιών τηλεπληροφόρησης (αριθμοί τηλεφώνων που αρχίζουν από 900-).

Μέρος Τρίτο

Twinning Light Project

Στα πλαίσια του Κοινοτικού Προγράμματος Phare, η Κυπριακή Δημοκρατία, μέσω του Διευθυντή Συντονισμού του Γραφείου Προγραμματισμού συνήψε Σύμβαση (Twinning Light Contract) με το Lord Chancellor's Department (τώρα Department of Constitutional Affairs) του Ηνωμένου Βασιλείου για την παροχή τεχνικής βοήθειας με στόχο την ανάπτυξη της λειτουργικής δυνατότητας της Κύπρου να εφαρμόσει τις Αρχές της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Το Πρόγραμμα προνοούσε τη κάθοδο στην Κύπρο τριών εμπειρογνομόνων, που σε διαδοχικές επισκέψεις τους στο διάστημα Μαΐου - Νοεμβρίου 2003, βοήθησαν το Γραφείο της Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, στο σχεδιασμό και σύνταξη των πιο κάτω -

- (α) Οδηγία για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων από την Αστυνομία.
- (β) Κώδικα Πρακτικής στον Εργασιακό Τομέα.
- (γ) Έγγραφο για τους υπεύθυνους επεξεργασίας κλειστών κυκλωμάτων τηλεπαρακολούθησης (ΚΚΤΠ).
- (δ) Ενημερωτικό Έγγραφο για τη χρήση του διαδικτύου.
- (ε) Εγχειρίδιο για τον Έλεγχο Αρχείων.
- (στ) Εγχειρίδιο για το χειρισμό παραπόνων.
- (ζ) Ενημερωτικά φυλλάδια προς πληροφόρηση του κοινού για τις γενικές πρόνοιες του Νόμου.

Από τα πιο πάνω έχουν ειδή εκδοθεί τα ενημερωτικά φυλλάδια.

Επίσης, οι εμπειρογνώμονες βοήθησαν στην ανάπτυξη -

- Στρατηγικής για την επιλογή των Υπεύθυνων Επεξεργασίας που υποβλήθηκαν σε έλεγχο,
- Σχεδίου Επικοινωνίας που περιλάμβανε την προετοιμασία Σεμιναρίων, για υπεύθυνους επεξεργασίας,
- Μακρόχρονης στρατηγικής ενημέρωσης και επικοινωνίας

Είχαν επίσης διοργανώσει εκπαιδευτική επίσκεψη μου και δύο λειτουργών του Γραφείου μου στη Μεγάλη Βρετανία.

(α) Οδηγία για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων από την Αστυνομία

Το κείμενο που ετοιμάστηκε θα εκδοθεί ως Οδηγία βάσει του Άρθρου 23(ι) του Νόμου, ή θα αποτελέσει τη βάση για την ετοιμασία Κώδικα Πρακτικής από την Αστυνομία. Αποσκοπεί στη παροχή καθοδηγητικών αρχών στην Αστυνομία για την πρακτική εφαρμογή του Νόμου κατά τη συλλογή, χρήση, διατήρηση και διαγραφή των προσωπικών δεδομένων που συλλέγονται και επεξεργάζονται.

Η Οδηγία περιγράφει τις ευθύνες της Αστυνομίας ως προς τη συλλογή, ποιότητα, ασφάλεια, διατήρηση και αποκάλυψη σε τρίτους δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, την πρόσβαση από τα υποκείμενα των δεδομένων σε προσωπικά δεδομένα που διατηρεί και επεξεργάζεται και τη χρήση εμπιστευτικών δεδομένων που συλλέγονται για προληπτικούς σκοπούς.

(β) Κώδικας Πρακτικής στον Εργασιακό Τομέα

Ο Κώδικας απευθύνεται σε επιχειρήσεις, ανεξαρτήτως μεγέθους, για τις οποίες η εργοδότηση προσωπικού αποτελεί σημαντική δραστηριότητα. Αποσκοπεί στο να βοηθήσει εργοδότες να αντιμετωπίσουν τα κύρια θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων των εργαζομένων κατά τη συλλογή, επεξεργασία και διαγραφή τους.

Ο Κώδικας καθορίζει τόσο τις ευθύνες και τα καθήκοντα των εργοδοτών, όσο και τα δικαιώματα των εργαζομένων, μέσα στα πλαίσια των εργασιακών σχέσεων.

(γ) Έγγραφο για τους υπεύθυνους επεξεργασίας κλειστών κυκλωμάτων τηλε-παρακολούθησης (ΚΚΤΠ).

Το έγγραφο καθορίζει τις συνθήκες υπό τις οποίες επιτρέπεται η βίντεο παρακολούθηση και τις υποχρεώσεις των υπεύθυνων για τη λειτουργία τους και των χειριστών, για την καλύτερη προστασία των ατόμων των οποίων οι εικόνες καταγράφονται.

(δ) Ενημερωτικό έγγραφο για την χρήση του διαδικτύου

Το έγγραφο αφορά τόσο τους χρήστες, όσο και τους υπεύθυνους επεξεργασίας που διατηρούν ιστοσελίδες στη Κύπρο. Αποσκοπεί στην ενημέρωση του κοινού για τα δικαιώματα του σε σχέση με την προστασία των προσωπικών του δεδομένων κατά την χρήση του διαδικτύου.

Καθορίζει επίσης τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνει ο υπεύθυνος επεξεργασίας που επεξεργάζεται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα μέσω του διαδικτύου και αναλύει τις υποχρεώσεις του έναντι του Νόμου.

(ε) Εγχειρίδιο για τον Έλεγχο Αρχείων

Το εγχειρίδιο αναφέρεται στις διαδικασίες διεξαγωγής ελέγχου, μέσω ενός τυποποιημένου ερωτηματολογίου, που σχεδίασε για το σκοπό αυτό εμπειρογνώμονας με βάση το Βρετανικό πρότυπο.

Το ερωτηματολόγιο απευθύνεται προς τους υπεύθυνους επεξεργασίας και εξετάζει κατά πόσο η λειτουργία των αρχείων που τηρούν, στη πράξη συνάδει με τις Γνωστοποιήσεις τις οποίες υπόβαλαν στο Γραφείο της Επιτρόπου.

(στ) Εγχειρίδιο για τον χειρισμό παραπόνων

Το εγχειρίδιο διατυπώνει τις διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούν οι λειτουργοί του Γραφείου, από την παραλαβή του παραπόνου μέχρι την τελική διεκπεραίωσή του και τα χρονικά πλαίσια μέσα στα οποία πρέπει να ενεργήσουν. Παράλληλα, συνοδεύεται με ένα ενημερωτικό έντυπο για τα δικαιώματα των πολιτών, σχετικά με την υποβολή παραπόνων.

(Ζ) Ενημερωτικά φυλλάδια προς πληροφόρηση του κοινού για τις γενικές πρόνοιες του Νόμου

Το Γραφείο, με την βοήθεια των εμπειρογνομόνων, προχώρησε στην έκδοση τριών ενημερωτικών εντύπων. Τα έντυπα διανεμήθηκαν σε διάφορες υπηρεσίες και ιδιωτικούς οργανισμούς, προς διάθεση στο κοινό.

Το πρώτο έντυπο αφορούσε τις γενικές πρόνοιες του Νόμου, τη λειτουργία του Γραφείου και τα καθήκοντα της Επιτρόπου. Το δεύτερο εστιάστηκε στα δικαιώματα των πολιτών που αφορούν την προστασία των προσωπικών τους δεδομένων. Το τρίτο απευθυνόταν σε υπεύθυνους επεξεργασίας και περιέγραφε τις ευθύνες και τις υποχρεώσεις που έχουν έναντι του Νόμου.

Σημαντική ήταν επίσης η συμβολή των εμπειρογνομόνων στην ανάπτυξη στρατηγικών, εκπαιδευτικών, ενημερωτικών, και επικοινωνιακών προγραμμάτων που ανέλαβε το Γραφείο μου.

Άλλες Εργασίες

1. Για σκοπούς ενημέρωσης, αναπτύχθηκε ένα Σχέδιο Επικοινωνίας, βάσει του οποίου, προγραμματίστηκαν και διεξάχθηκαν δύο σεμινάρια και ένα εργαστήριο που αφορούσαν την πρακτική εφαρμογή του Νόμου και απευθύνονταν σε υπεύθυνους επεξεργασίας από τον ιδιωτικό και τον δημόσιο τομέα
2. Παράλληλα, αναπτύχθηκε μια μακρόχρονη στρατηγική ενημέρωσης και επικοινωνίας, που αποσκοπεί στην σταδιακή εφαρμογή διαφόρων προγραμμάτων, που περιλαμβάνουν σεμινάρια, συνεντεύξεις, εκδόσεις, επισκέψεις κ.α. με στόχο την διαμόρφωση συνειδητής πρακτικής των αρχών προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.
3. Σε συνεργασία με τους εμπειρογνώμονες, σχεδιάστηκε εκπαιδευτική επίσκεψη μου και δύο λειτουργών του Γραφείου στην Μεγάλη Βρετανία διάρκειας μιας εβδομάδας. Κατά την παραμονή μας στη Μεγάλη Βρετανία είχαμε τις πρώτες δύο ημέρες συναντήσεις με τον Επίτροπο του Ηνωμένου Βασιλείου κ. Richard Thomas και λειτουργούς του Γραφείου του.

Στη συνέχεια είχαμε συναντήσεις με εκπροσώπους του Direct Marketing Association του Department of Health, του Department of Constitutional Affairs και του Hampshire Police.

Είχαμε την ευκαιρία κατά τις συναντήσεις αυτές να ενημερωθούμε για τις πρακτικές που ακολουθούνται από τις πιο πάνω Υπηρεσίες/ Οργανισμούς κατά την εφαρμογή των αρχών προστασίας των προσωπικών δεδομένων.

Μέρος Τέταρτο

Μελλοντικοί Στόχοι

Γνωρίζοντας τη σημασία που έχει για το πολίτη η προστασία των προσωπικών δεδομένων και της ιδιωτικής ζωής κατά τη διεξαγωγή των καθημερινών δραστηριοτήτων και ενεργειών μας σε συνάρτηση με τις νέες εξελίξεις στο τομέα της πληροφορικής και των επικοινωνιών, θα πρέπει, μέσα στα πλαίσια των δυνατοτήτων μας, να καταβληθεί κάθε προσπάθεια για την εμπέδωση της συνειδητής εφαρμογής των αρχών προστασίας προσωπικών δεδομένων.

Προς το σκοπό υλοποίησης αυτής της πολιτικής, στόχοι μου για την επόμενη διετία είναι -

1. Ο εντοπισμός και ενημέρωση οργανισμών (κρατικών και μη) και άλλων προσώπων που όφειλαν να υποβάλουν στο Γραφείο μου Γνωστοποίηση για την εκτέλεση επεξεργασίας – τήρηση αρχείου.

Η υποβολή Γνωστοποίησης είναι το πρώτο βήμα για επαφή με το Γραφείο μου, η δε η ίδια η Γνωστοποίηση μας δίνει πολύτιμες πληροφορίες για τον σκοπό και τον τρόπο που διεξάγεται η επεξεργασία / τηρείται το αρχείο και με βάση τις πληροφορίες αυτές μπορούμε να εντοπίσουμε παραβάσεις του Νόμου και να προβούμε στις αναγκαίες ενέργειες για να επιτευχθεί συμμόρφωση.

2. Η ενημέρωση του κοινού για το Νόμο και τα δικαιώματα που δίνει στους πολίτες, με τη διοργάνωση σεμιναρίων και ομιλιών σε όλες τις πόλεις της Κύπρου.
3. Η υποβολή εισήγησης για ορισμό, σε κάθε κρατική Υπηρεσία/ Τμήμα, ενός λειτουργού υπεύθυνου για την προστασία των προσωπικών δεδομένων. Ο λειτουργός αυτός θα τύχει της απαραίτητης εκπαίδευσης ώστε στη συνέχεια να είναι σε θέση να συμβουλεύει και να δίνει οδηγίες σε άλλους λειτουργούς της υπηρεσίας/ τμήματός του για την ορθή εφαρμογή του Νόμου.
4. Η διενέργεια μεγαλύτερου αριθμού ελέγχων.
5. Η βελτίωση της ιστοσελίδας του Γραφείου με την περίληψη σ' αυτή πληροφοριών στα Αγγλικά, καθώς και Συνήθεις Ερωτήσεις (Frequently Asked Questions).